

KÖLÖNYVIZETÉS

HELYTÉR:
 Egy évre ..... 24 korona.
 Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre ..... 28 korona.
 Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HIRDETÉSREK:
 Első sorban heti sor egyszer: 20 fillér,
 minden következőnél 16 fillér.

Éves díj heti sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 367.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. m.
 TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1912.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF

Csütörtök, február 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Biharország.
- Ostromállapot Lisszabonban.
- Őszi nem lesz ülés?
- Öngyilkos kereskedelmi iskolai tanuló.
- Lopások a vasuton.
- Ökölharc a román politikusok között.
- Kalandom a Perényi és Flórián-utcában.
- A paraszt börtönléte.
- A költő, a csaló, a fogházra ítélt gróf.
- Ezerszázhuszonöt megmentett élet.
- Néppárti kirohanások Zichy János gróf ellen.
- A milliomos leány és a cigány kocsis szerelme.

A cigaretta füstjén túl...

Arad, január 31

Tisztelet adassék a képviselők mindenre kiterjedő figyelmének, — de annál igazán sok fontosabb ügye van az országnak, hogy az egyiptomi cigaretta megdrágult. A Ház mai ülésén e miatt is panaszt emeltek. Szó sincs róla, az is sok embernek kellemetlen, de van, amit hamarabb kell orvosolni.

Az illatos cigaretta füstjén túl tekintve meglátjuk, hogy: félmillió gyermek számára nincsen iskola. A legutolsó statisztika szerint a 3,125 000 tanköteles gyermek közül nem iratkozott be, — mert nem volt iskola — 655.000 gyermek. Az összes iskolákba járt 2,462.000 tanuló, egy-egy iskolára tehát eset 149 tanuló. Ami oly óriási elmaradottság és oly foku kulturbaj, melyet csak akkor foghatunk fel, ha a mi statisztikánkat összehasonlítjuk

a külföldi államokéval. Így amíg nálunk egy iskolára 149 tanuló esik, Finnországban csak 41, Olaszországban 62, Franciaországban 64, Bulgáriában 112.

Államosítani kell a rettenetes közegészségügyi szolgálatot, mert a statisztikai adatok megdöbbentő színekben tüntetik fel az ország közegészségügyi viszonyait s az az elszomorító, s azért van a sürgős beavatkozásra szükség, mert a halandóság sokszorosan pusztít ép a proletáriátus között, a nyomortanyákon. Micsoda adatok például a következők? Magyarországon 1906-ban 646 ezer gyermek született, de ebből 12 ezer holtan jött a világra s a sivatag kultúrájú Oroszországot kivéve, nincs állam Európában, ahol akkora volna az egy éven alóli gyermekhalandóság, mint nálunk.

Meg kell találni azokat a higiénikus módszereket, amelyek megtanítják élni a tömegembert. Okos, szociális tudnivalókról kell felvilágosítani a fogékony gyermek lelkét, oly ismeretekkel kell ellátni, melyekből megérti, hogy miképp lakják, ruházkodják s hogy kímélje életerőit. Magyarország a legtüdővészesebb ország az egész földön, ahol 100.000 lakosra 384 tüdővészben elhunyt esik.

A kórház-ügy nyomoruságos voltát eléggé igazolja az, hogy negyvenezeren felül vannak hülyék, örültek, közveszélyes elmezavarodot-

tak az országban kórházi ápolás nélkül.

Reformra szorul az igazságügy, mely ma a szegényember részéről hozzáférhetetlen a rendkívüli ügyvédképviseleti költségek miatt. Jogállamok mintája szerint szervezendők volnának a polgári perekhez is a közvédői állások, vagy pedig a közigazgatást kellene e tekintetben sokkal tágabb autonómiával felruházni s ki kellene terjeszteni jogkörét különösen a munkás, a kisbirtokos, kisiparos és kiskereskedő szociális ténykedéseiből előforduló meghatározott értékű jogviták eldöntésére.

Csakhogy előbb maga a közigazgatás is komoly és radikális reforma szorul.

Nem e cikk keretében tartozik e kérdés megfajtése és megokolása s tisztán csak azért tértünk ki reá nagy vonásokban, mert a közigazgatás rendezésének ügye, erősen belejátszik a jövő politikai életébe. A ma közigazgatásának tisztikara nem független. Rosszul van fizetve, szinte évtizedek óta egy a fizetése s az a szerény, külön állami dotáció, melyben most részesedik, még mindig aránytalan a horribilisen megdrágult megélhetési viszonyok között. Biztosítsuk csak annak a kellően kvalifikált, tisztességes s legalább is az állami méretekkel dotált közigazgatási tisztviselőnek, vagyoni helyzete, rendezettsége mellé

Adél grófnő.

Írta: Adám Éva.

Megse, vékony gyerek volt. A jól szabott angol ruhákon át is megérezte az ember, hogy ennek a fiúnak a testét sohase érte napsugár. Bizonyára azért, mert a mamája kimondotta, hogy az nem illik!

Mondjunk el egyuttal mindent a fiuról. Hetedik gimnázista volt és perfekt beszélt nem annyira magyarul, mint németül, franciául, angolul. Eredetiben olvasott mindenkit s ezt a mama az első öt percben mindenkinek „leadta.” A matematikában, a fizikában pedig épen csodaszámra ment a Lajika. Tudományos polemikákat kezdett a tanáraival és — lete nem! — mindig a Lajika került ki győztesen! Hiába, ez már így szokott lenni a zsenik életében.

Az irodalomról meg épen oly szaporán adta le kritikáját Lajika, — mindig a mama biztatására! — hogy a magamfajta laikus fejében még jobban összezavarodtak a nyugatosok, a modernek, a holnaposok, az Adysták, Endrődisták stb. irányzatai. Kezdöttük szegyelni valsmennyien, hogy egyáltalán születünk!

Az első órákban, hogy a jó sors összehozott minket szegény tudatlanokat Lajikával és a mamájával, — attól kezdve ők uralkodtak az elméken és szíveken. A Lajika név már fogalomná vált számunkra. Annyi előkelőség, annyi stílett, annyi nem szorult bele az órákba, annyi mesterekbe s

mint a meonyit magára affektált özvegy Hatody Lajosné, a hetedi nemes előnévvel egyetemben. Ezt az előnevet soha, semmi körülmények között nem mellőzte és a postástól sem fogadta el a levelet, bár jól tudta, hogy neki szól. Nagy önérettel utasította vissza, mivel hogy csak a Hatody volt ráírva, Hetedi nélkül.

A szegény hetedi Hatody Lajika arcára rádermedt a tudomány. Rövidlátó szemével éjjel nappal bele volt temetkezve egy klasszikusba. Kis kerek szemé mindig éberén villogott, hol fedezhetne fel valamit, amit mérbetlen tudományával kiigazítson a mama nagy gyönyörűségére, aki pillanatonként kormányozta a szempiliája és a mutató-ujja sajátosságos mozgásával a fiu életét s minduntalan hangzott az intő szó:

— Lajika!

Sokat tudott a fiu, az bizonyos. De ez a hivalkodó ifjuság, a tárkivel szemben leadott külön vélemény, a széjszögletekben meghúzódó öreges vonás, a tudakosan nekibajlott hát és a mama rettenetes előkelősége miatt, bár mindenki elismerte, de rokonszenvesnek senki se találta hetedi Hatodyékat.

Utazni vitték Lajikát, hogy erősödjék, de a folytonos feltűnni akarás, a sok vélemény leadás még jobban elgyöngyítették az angol ruhákba bujtatott, jól nevelt testet. Végre is megállapodtak egy északi tengeri fürdőben, ahol úgy találták, hogy elég nagy számban üdülnek magyar mágnások is. A fiut kizárólagosan a konzuli pályára szülte a mamája, hát ő is kezdhetne alább a nagyvilágba lépést.

— Egy mágnás! — egy mágnás! — sóhajtott hetedi Hatodyné. — Ez az első dolog, Lajikám. A többi meg magától.

— Igen, mama... Tegnap a molónál a magyarból hirtelen átesaptam a francia beszédbe, mikor megpillantottam a Szentlászlóy grófokat. Téniszezni mentek... és hátrahéztak!

— Bravó! Ma is ott fogsz sétálni és ma angolul beszélni. A magyarok reménytelenek! Okvetlenül fel fog tűnni neked egy oly magyar ifju, aki tegnap franciául, ma angolul beszél. Mindenáron egy gróft kell fognod, Lajikám!

— Igen, mama... tényleg! De esetleg egy... egy grófnőt is foghatok?

— Hogy érted ezt? — rebbent össze hetedi Hatodyné és mutatósítja megdermedve maradt a levegőben. Lajika pedig felelet helyett úgy belebujt a könyvébe, mintha egyenesen magával a megelevenült Wilde Oszkárrel csevegne hamisítatlan angol nyelven.

Hetedi Hatodyné immár annyira fejébe vette a Szentlászlóy grófokat, hogy egészen oda volt. Telt, mult az idő, aztán így szólt Lajikához:

— Lesznek grófok, vagy nem?!

— Na, világos, hogy lesznek, mama, csak várj. Az arisztokraták nehezen veszik be az embert a körükbe.

— Egy hetedi Hatody nem áll olyan mérbetlen távolban tőlük, szólt a mama gögösen. Hanem az a baj, hogy nem vagy elég ügyes! Egy magyar fiu fürdőn okvetlenül feltűnik ha,

a politikai, az államhatalomtól való függetlenséget is, azonnal nem lesz olyan hajmeresztően félelmetes az állami közigazgatás.

Biharország.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás.

Budapest, január 31.

A képviselőház ma tömegesen intézte el a kisebb törvényjavaslatokat.

Először a tegnapi elfogadott igazságügyi javaslatot szavazták meg harmadszori olvasásában.

Második tárgy a külföldi dohány, szivar és cigaretta vámjének fölemeléséről szóló javaslat volt, amelyet Hegedűs Loránt előadó ismertetett.

Haydin Imre szövege csak a javaslatához, amelyet helyesnek és szükségesnek mondott, különösen a miatt, mert drágábbá teszi majd az egyiptomi cigarettát. Tudvalevő dolog, — mondotta — hogy Egyiptomban nem is terem dohányt: Kis-ázsiaiából és a Balkánról viszik oda a dohányt, amelyet ott kevernek s földolgoznak, úgy, hogy ópiumozzák is. A cigarettába kevert ópium igen káros az egészségre, úgy hogy az egyiptomi cigaretta épen esz ópiumtartalma miatt igen sokszor mérgezési okoz. Remélhető, hogy most a vámmélték fölemelése csökkenteni fogja az egyiptomi cigaretta-fogyasztást Magyarországon. Elfogadja a javaslatot.

A Ház a javaslatot elfogadta.

A saccharin egyedáruságról szóló törvényjavaslat következtet, amelyet Hegedűs Loránt előadó beszéde után, aki a saccharinnál üzött visszaélések megszüntetését várja tőle, vita nélkül elfogadták. Hozzászólás nélkül meg szavazták azt a törvényjavaslatot is, amely Fogaras vármegyének ötszázalékosnál nagyobb pótdadó kivételére ad engedelmet s amelyet Haydin Imre előadó ismertetett.

Ugyancsak Haydin Imre ismertette a következő javaslatot, amely Bihar vármegyének ad hasonló fölhatalmazást, Bihar 9 százalékra akarja emelni a megyei pótdadót.

Lovász Márton azt kifogásolta, hogy azt a megyei közgyűlést, amely a pótdadó fölemelését elhatározta, nem szabályszerűen hívták össze. Az előadó azt is elhallgatta, hogy megtámadták-e fölebbzesszel a megyének ezt a határozatát. Bihar már a koalíció alatt is megkísérelte a pótdadó fölemelését, de az akkori kormány ezt megakadályozta. Nem esoda, hogy kevés az ötszázalékos pótdadó, mikor Bihar olya-

nokat csinál, hogy nyugdíjba tesz egy főszolgabíró munkaképtelenség címén s ugyanezt az embert az árvaszéknél új állásban alkalmazza. A nyugalmazott főbíró most ugyanebből a megyei pénztárból húzza a fizetését és a nyugdíját. Bihar most főszolgabírói lakokat akar építeni. De szabad-e fényes főbírói házakra szórni ki a pénzt, mikor a megyében még most is 25.000 gyerek nem jár iskolába, mert iskolák nincsenek? A főispán legutóbb azt jelentette, hogy hiába is vetnék ki a bihari községekre az iskolák költségét, mert azok oly szegények, hogy azt nem tudnák elviselni. Szükségessé válik, hogy a megye ügyvitelét és vagyongazdálkodását megvizsgálják. Erre nézve határozati javaslatot terjeszt elő.

Nadányi Gyula hasonló értelemben szól. Elmondja, hogy Biharban a középosztály már csak a múlté; a kisbirtokosok el vannak adósodva, csak a nagybirtokos és a paraszt küzd egymással. Bihar gazdag vármegye, de a lakossága szegény. A pótdadó pedig a szegénységet terheli. Vannak községek, ahol 300 százalékos a pótdadó. Cseccátatos, hogy Bihar pótdadót akar emelni, holott az ő állami dotációjára legnagyobb: 1907-ben 500.000 koronán felül volt s azóta az új kormány még 91 ezer koronával fölemelte.

Istváthy Gyula: Persze, Bihar! Jó vármegye!

Felkiáltások a baloldalon: Rászolgált, megérdemelte!

Nadányi Gyula: Határozati javaslatot terjeszt elő: Engedélyezzenek Biharban másfél-százalékos pótdadóméltést a tervezett kőrnázépitésre, de tagadják meg a harmadfélszázalékos emelést, amelyeket a főszolgabírók lakására szántak. (Élénk helyesítés a baloldalon.)

Beöthy László kereskedelemügyi miniszter védelmébe veszi Bihar vármegyét az ellenzék támadásaival szemben. Az ellenzéki indítványok sértik Bihar vármegye autonómiáját, miután a pótdadó fölemeléséről határozni egyedül a vármegye illetékes. Az adminisztráció és pénzkezelés a vármegyében szabályszerűen történik, ezek megvizsgálása teljesen szükségtelen volna. Kéri az indítványok elvetését.

Csermák Ernő és Györfly Gyula szintén támadják Bihar vármegye közigazgatását és osztatkozni Lovász indítványához.

Jakabffy Imre államtitkár, Györfly Gyula és az előadó felszólalása után a javaslatot elfogadták.

A Ház ezután tudomásul vette, hogy a szatmári megyei Magyar községhez tartozó Kis Jánosné és Doronpó nevű dűlőket a beregme-gyei Tarpa községhez osztatolták. A kerületi munkásbiztosító pénztárak s a vállalati és ma-

gánegyesületi betegsegélyző pénztárak s a vállalati és magánegyesületi betegsegélyző pénztárak 1907. és 1908. évi működéséről szóló miniszteri jelentést Nagy Ferenc és Beöthy László kereskedelemügyi miniszter hozzászólása után tudomásul vették. Épen így tudomásul vették a képviselőház pénztárának az 1910. év első és második félére vonatkozó számadásait is. Ezután tizenhárom vicinális vasútra vonatkozó jelentést és javaslatot tárgyaltak le.

Ezzel az ülés háromnegyed két órakor véget ért. A holnapi ülés napirendjére a ma elfogadott javaslatok harmadszori olvasása, az Adria tengerhajózási részvénytársasággal kötött szerződés becsikkelyezése és kérvények vannak kintüve.

Ostromállapot

Lisszabonban.

— Forradalmi sztrájkmozgalom. —

Távirati tudósítás.

Lisszabon, január 31.

Lisszabonban az egyre nagyobbodó sztrájk miatt, a kereskedelem és az ipar megbénítása miatt és miután a városban és környékén minden munka szünetel és a sztrájkolók többször bombákat dobtak a katonákra, a kormány tegnap a diplomáciai kar tagjaival folytatott hosszabb tanácskozás után kibírdette Lisszabonban az ostromállapotot. Este nyolc óra után a hadügyminisztérium által kiállított engedelem nélkül senkinek sem szabad az utcán mutatkozni.

Dinamitos sztrájkolók.

Lisszabonból jelentik: A miniszteri tanács tegnap este elhatározta, hogy Lisszabonban elrendeli az ostromállapotot. A kormányépületeket és más nyilvános épületeket erős lovas- és gyalogos csapatok szállták meg. A legtöbb üzlet zárva van. A belváros nyugodt. Esta városrészt erős katonakordon elzárta a külváro-soktól. Nagy sztrájkoló csapatok vonulnak végig az utcákon s egyes házakat le akarnak rombolni. Több levélhordó, aki a sztrájkolókhoz csatlakozott, tegnap a többi levélhordót a sztrájkhoz való csatlakozásra akarta rábírn. Ezeket a levélhordókat letartóztatták és egy hadihajóra vitték. Ma és tegnap nem jelent meg újság. Az állami nyomda személyzete a sztrájk-

ma németül, holnap franciául, holnapután angolul beszél! Több ügyességet, Lajikám! Csak egy kell ezekből a mágnás félelemből, a többi aztán magától jön!

— Jól van hát mama! Kérlek engedj el engem pár órára egyedül.

— Hová gondolsz?! Ilyen merész kérésed még sohasem volt! — szólt a mama.

Lajika félénken jegyezte meg:

— Tudod, mama, jobban tudok mozogni egyedül, úgy képzelem.

És Lajika elment. Egész délután ott ácsor-gott a Szentlászólyak villája táján. Egészen magyarul. Szeretett volna angolul társalogni a csipkés vasrácsosattal is, a verebekkel is, csak hogy azok odabenn észrevegyék. Vidám társaság tenniszezett a parkban. Halkan és disz-kréten. Angolosan. Lajika úgy tett, mint aki uri parasztióbból, vagy csavargási hajlamokkal lé-zeng ott. Egyszer csak lihegve érkezik Hetedi Hatodnyé öngagsága. A fia után leselkedett. Ez a gyerek még sohase járt az utcán egye-dül. Most is utána somfordált a mamája.

— Ismered őket odabenn? — szólt előkelő hangon Hatodnyé és mutatóujjával úgy intette rácsoszat felé, mintha ezzel a mozdulattal a vilég sorsát döntene el.

— Sohasem láttam... Nézd csak mama, milyen remekül játszik az a barna hölgy! És milyen perfekt számol angolul!

— Bizonyára ő az: Szentlászóly Adél, a gróf leánya, kinek excentrikusságáról mesék keringenek a fűrdőn és aki sohase érintkezik az emberekkel...

Tettetett közömbösséggel beszéltek, de egész figyelmük ott volt a rácson volt. Ebben a pillan-tatban Adél grófnő átütött egy lapdát a kerítésen.

— Szaladj be vele, Lajikám... hamar.

A mamának is, Lajikának is kipirult az arca. Most vagy soha. És Lajika szaladt be a kapun és kétrét hajolva az udvariasság ret-tentő sulya alatt, sajátkezűleg adta át a lapdát — angolul.

Adél grófnő is megköszönte, ugyancsak angolul. És — rádásul kezet fogott a Lajiká-Val — magyarul és szörnyen elpirult, mikor Hetedi Hatodnyé Lajika így szólt:

— Boldog vagyok grófnő...

Nem hazudott. Boldog volt. És most már valamivel otthonosabban sétált öngagsága és Lajika. Leültek az átelleni padra. Adta lap-dája! — épen a lábuk elé esett ismét! A két hölgy nagyon józúden mulatott odabenn a ten-nispályán, Lajika pedig ismét vitte a lapdát. Mikor visszaérkezett, így szólt Lajika:

— Mama... Adél grófnő mintha megszo-ritotta volna a kezemet... Mit kellett volna tennem?

— Mit?... Hagyjuk ezt... furcsa. Ez a grófnő nagyon excentrikus.

— Nos, mit tegyek, ha még valaha meg-szorítaná a kezemet?

— Ne fecsegi Lajika... nem szeretem, — és a mutatóujj véstjölőán emelkedett — ne fecsegi, nézd csak vége a játéknak. Mintha intene a grófnő... talán meg akarja köszönni...

És Lajika futott. Adél grófnő kezet adott és előkelően mosolygott és angolul köszönte meg a lapda adogatást...

Lajika sápadtan, véznán, még jobban meg-görnyedve lépett anyja elé és nagyon szeren-esétlen képet vágatott, mert a mama így szólt:

— Nagyon megszorította a kezemet?

Lajika mint egy idegbeteg úgy tárta ki karjait és két kiesi sovány tenyerét. A napfé-nyes aranyos homokra pedig esőrómpólve hul-lott ki a pénz, amit Szentlászóly Adél grófnő angol komornája nyújtott az előzékeny Lajl-kának afeletti örömeben, hogy az életben egy-szer valaki őt is grófnőnek nézte.

Hetedi Hatodnyé öngagsága mutatóujja véglegesen göresöt kapott, amint ijedten kinyuj-totta Lajika felé.

Odafenn a terrazonon pedig egy komornyik jó érthető magyarsággal káromkodott:

— Ez az angol frájla úgy adja, hogy ha a szegény grófnő ide látna az ágyból, még egy-szer olyan beteg lenne a bámulatott!

Hetedi Hatodnyé öngagsága és Lajika meg sem állottak hazáig. A Lajika mamája annyira bele élte magát az előkelő hazugsá-gaiba, hogy éke se tudott már nélkülül. A kis városka befőttes tortás zsúrjain az ő eseteit „élvezte“ a társaság és mindenki tudta kívülről, hogy:

— Egy északi tengeri fűrdőn ismerkedtünk meg Adél grófnővel...

Lajikában még volt annyi romlatlanság, hogy elpárolgott ilyenkor — angolosan.

kolókhöz csatlakozott. Tegnapi letartóztatott egy ékszerkereskedőt, akit azzal gyanúsítanak, hogy a Cale de la Gloria-utcában dinamitmerényletet követett el. Tegnapi este nagyszámú sztrájkoló jelent meg a köztársasági gárda kaszárnyájánál és több bombát dobott az épületre. A lovaskatonák kardot rántva nekimentek a tömegnek és több tüntetőt megsebesítettek.

Katonák a háztetőkön.

Londonból jelentik: Lisszabonban megkezdődött az ostromállapot. A színházak, étkező- és mulatóhelyiségek, boltok és gyárak zárva vannak. A nagy vasutakra még nem terjedt ki a sztrájk, mert a sztrájkolók bizottsága maga kívánja a vidékkel való forgalom fentartását. Ellenben a közúti vasúti forgalmat a sztrájkolók erőszakosan és bombák vetésével megállították. A táviróvonalakat katonák őrzik és még a háztetőkön is katonák vannak elhelyezve. Moitából, Szetubálból és más helyekből is sztrájkzavarokat jelentenek. A republikánusok azt állítják, hogy Evorában a mezői munkások sztrájkja monarchista összekövvel függ össze. A kormánynak jelentették, hogy körülbelül ezeröttszáz főnyi monarchista csapat a spanyol határon át Portugáliába betörni készül.

A kormány magatartása.

Berlinből jelentik: A Tageblatt lisszaboni tudósítója ezt jelenti: Fölkerestem a miniszterelnököt, aki ezt mondta nekem:

A kormány Evorában a helyzetre való tekintettel meg fogja engedni a munkások egyesületi házának megnyitását, mielőtt újra normális viszonyok lesznek. A kormány a kivételes állapot mellett is megfogja engedni, hogy a munkások bizalmi embereiket elküldjék Evorába, hogy ott ők maguk győződjenek meg a sztrájkolók bűnösségéről. A kormány nem hajlandó teljesíteni a sztrájkolóknak azt a kívánását, hogy a polgári kormányzót elmozdítsa állásából.

A miniszterelnök kijelentette továbbá, hogy az anarkisták által fölizgatott sztrájkolók egy részének a büntetőtörvénybe ütköző eljárása mellett is a kormány a legnagyobb óvatossággal fog eljárni és mindent el fog követni, hogy vérfürdőt megakadályozzon. Ez a helyzet azonban semmi esetre sem tarthat tovább s a kormány a legenergiusabb intézkedéseket fogja megenni és ha a sztrájkolók nem engednek, akkor más városokban is ki fogják hirdetni az ostromállapotot.

VÁROS ÉS MEGYE.

Az autóbusz mellékkocsi. Megirtuk, hogy az autóbusz felügyelőbizottság legközelebb tartandó ülésén a múlt félévi mérleg felülvizsgálásán kívül egy újabb gépkocsi beszerzésének kérdését is tárgyalja. Ugy értesülünk, hogy Szathmáry Károly üzemigazgató a bizottságnak azt fogja javasolni, határozza el az ugynevezett mellékkocsik járatását. — Minden autóbusz mögé egy személyszállító, motor nélküli kocsit kapcsolnának és ez által — úgy hiszi az üzemigazgató — jobban ki lehetne használni a motor 25 lóerejét. Az újítás életbiztonsági szempontból azonban ugyanis megfontolandó. Számításba kell venni, hogy a hatalmas súlyú autóbusz nyáron a lossolástól, benzín páráktól, télen a hótól, jégtől sikamlós aszfaltuton alig alig tud kitérni. Sokkal nehezebbé válik a helyzet a kapcsoló-kocsi által, melyet az első gép vezetője kormányoz a szilárd kapcsolás folytán és az esetleges veszedelem pillanatában éppen nem ura sem az első, sem a második kocsinak. Ha a bizottság mégis jónak látná

és kísérletet tenne, akkor csak az esetben tudná a veszélyességet csökkenteni, ha az autóbusz forgalmat megosztja a főút keleti és nyugati oldalára. Mert két egymás mellett elrobogó és esetleg megfaroló autóbusztrén és a lovasut közé kerülő ember feltétlen a halál fia. Vágóhidat talán még sem óhajt a város a nyílt utcán rendezni az autóbusz-üzem kedvéért.

Öngyilkos

kereskedelmi iskolai tanuló.

— Diák tragédia a bizonyítvány osztás napján. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 31.

Weicholdt Béla kereskedelmi iskolai tanuló ma délután revolverrel mellbe lötte magát.

Január 31-e van ma: a bizonyítvány, az apró diák tragédiák napja. A professzor urak klasszifikációkat osztogatnak, mert így rendel el a magyar tanterv. Nemes versengést kell az ifjúságnak az osztályzatért kifejteni: ez a hivatalos vélemény, mely ellen gyenge érvnek bizonyult az utóbbi időben mind gyakrabban szereplő revolver, melyet egy egy elkeseredett diák vesz a kezébe. A tanárokat nem lehet igazságtalansággal vádolni, hisz nem ritka eset, hogy egy osztály 50-60 tanulójának előmeneteléről kell ítéletet mondaniuk. Ötven-hatvan tanuló képességeit kell megvizsgálni egy fél év alatt s aztán ítéletet hozni, melyről im Weicholdt Béla állított mellé azt mondja, hogy igazságtalan.

Weicholdt Béla az aradi kereskedelmi iskola felső C. osztályának volt a tanulója. Iskolatársai szerint esendes, hallgatag természetű fiú. Nem lángész, nem is túl szorgalmas. Jobban szeretett regényt olvasni, mint tanulni. Az utolsó hónapokban összeszedte magát s teljes erővel nekilátott a tanulásnak, de már késő volt. Amit egy rossz felelet elrontott, azt nehéz helyrehozni. Nincs is alkalom sokszor feladni. Weicholdt ma kikapta bizonyítványát, melyben az elégségesek közt három elégtelen is volt. Vegytanból, franciából és földrajzból.

Szomorúan ment haza az elbukott diák. Délben egyik iskolatársa, Resetarich Lajos, kivel együtt lakott Darányi-utca 5. szám alatt Lohninger Mihály takarékpénztári tisztviselőnél, megkérdezte tőle:

— Na Béla, mutasd a bizonyítványodat! Hogy sikerült?

— Hadd el! Nagyon rosszul — felelte Weicholdt szomorúan. Azt tudtam, hogy vegytanból és kereskedelmi földrajzból rosszul állok. De hogy elbuktam franciából, az igazságtalanság!

Resetarich vigasztalni próbálta társát, majd ebédelni hívta.

— Menj csak fel — mondta Weicholdt — majd mindjárt jövök én is!

Weicholdt ezután egyedül maradt az épület udvari részében levő diákszobában. Pár perc múlva egy másik lakótársa, a kis Péter István nyitott be a szobába. Weicholdt éppen abban a pillanatban szorította mellének a revolvert s mialatt a kis diák sikoltozva rohant a házbellek segítségért, egyszer szíve tájékára lőtt. A helyszínen azonnal megjelent Hecht Arnold dr. orvos kíséretében az ügyeletes rendőrtiszt, aki kihallgathatta a még eszméletlenül levő öngyilkost.

— Franciából igazságtalanul buktattak el! — mondotta a diákgyerek arra a kérdésre, hogy miért követte el a tettet. A rendőrorvos megállapította, hogy sebesülései súlyosak, de ha

komplikáció nem jön közbe, akkor megmenthető még az életnek. A hat milliméternyi seből vér nem ömlött s így belső elvérzéstől lehet tartani.

Az öngyilkos szobájában egy cédulát találtak, melyre ez volt írva:

— Károly bácsinak ne küldjenek sürgőnyt, mert nagyon meg fog ijedni.

A Károly bácsi, kit a halálra szánt diák az ijedtségtől féltett, Gróf Károly battonyai járásbírói végrehajtó, az árva Weicholdt Bélának nevelő apja. Anyját, aki Kübekházán lakik, értesítették a fia tetteréről.

Az öngyilkos állapota az éjszaka folyamán rosszabbodott.

Lopások a vasuton.

— Feltört vagonok. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 31.

A magyar államvasutak aradi állomásán a közbiztonsági viszonyok ismét rosszak, habár a vezetőség mindent elkövet a bajok orvoslására. Az állomáson újból feltűnő módon szaporodik a lopások száma, ami nemcsak a vasut üzletfeleinek okoz időnkint igen sok kellemetlenséget, kárt és herce-hurcát, hanem magának a vasutnak is tetemes károsodásával jár a kártérítési perek révén. Csak a közelmúltban foglalkozott az aradi törvényszék nagyszabású bűnper lebonyolításával, melyben vádlottakként a vasut alantasabb alkalmazottjai szerepeltek és akik a teherkocsikból, raktáraktól tömegesen lopták el a feladott, vagy Aradra érkezett árukat. A rendőri nyomozás megállapította, hogy valóságos szervezettel alkottak a küldemények megdezsmálására és a talált bűnjelek, a töredelmes vallomások igazolják, a rendőrség jó nyomon járt.

A leleplezés után egy időre mintha szünetelt volna Aradon a vasut megbízhatóságát is aláásó lopások sora. Az ország különböző részeiből csaknem naponként jelentik az újságok az állomásokon történő betöréseket, amelyek most Aradon is újból napirendre kerültek és oly vakmerően, oly tömegesen követik el azokat, hogy a vasut a maga erejével többé nem képes meggátolni.

Elszórta az utóbbi hetek folyamán majdnem minden két-három napban érkezett egy feljelentés a rendőrség bünygyi osztályára, melyben ismeretlen tettes ellen kérte az állomásfőnökség az eljárás megindítását. Ezek apróbb és jelentéktelenebb bűncselekmények voltak ahhoz képest, ami az utóbbi napokban történt. Élelmiszereket, cukrot, kávéot loptak, de kisebb mennyiségben és ezért a rendőri nyomozás nem is járhatott eredményre, mert a tettesek a lopott árut elfogyasztották. A megkárosított felek természetesen megindították a Máv. ellen a pert és a vasutat rendszerint el is marasztalták, mert a feladott áruk hiánytalan szállításaért a fuvarozó vállalat felelős.

Nem régen történt meg, hogy az aradi állomáson feladott butoros kocsi a szállítás alatt kigyulladt és a becsomagolt, körülbelül huszezer korona értékű butor, ruha, kép elpusztult. A kocsiiban volt arany és ezüstremű nagy résznek nyoma veszett. A kocsi három napig állott az állomáson és csak akkor borult lángba, mikor már Csicsérhez közel ért. Ebből és az ékszerek hiányából arra következtethetett a rendőrség, hogy a butorszállító kocsit felnyitották, megdezsmálták és felgyújtották, hogy a lángok minden bűnjelt elpusztítsanak. Vajjon ki cselekedte azt meg, ma sem tisztázódott.

Az aradi állomásfőnökséget azonban még nagyobb meglepetések várták a legutolsó na-

pokban. A vasuton garázdálkodó tolvajok vakmerősége nem ismer határt. *Ejszakánként az ólombiztosítékkal lezárt kocsikat törlik fel és dezsmálják meg.* Azok a teherkocsik, melyeket csak reggel indítanak utnak, az ugynevezett gurítóvágányokra kerülnek és innen vontatják be azokat a rendező pályaudvarra, hogy vonattá alakítva továbbítsák. A gurítóvágányokon álló kocsik ajtajainak plombáit több éjszakán át letörték és a vagonból igen tetemes értékű árut ellopták. Nem használ a legnagyobb éberség, a figyelés, a lopások sűrűn megismétlődnek. Beszéltünk Szemere Kálmán állomásfőnökkel, aki a következőket mondotta munkatársainknak:

— Tény, hogy az aradi állomáson az utóbbi hetekben leolmozott kocsikat ismeretlen tettesek által feltörve találtunk és megállapítottuk, hogy tartalmukat megdezsmálták. Azt azonban nem állíthatom, hogy a lopások az aradi állomáson történtek-e meg, vagy már az uton történtek a kocsikat? Ugy én, mint az állomás alkalmazottai éjszakánként gyakran lesben állunk, hogy elesipjük a tolvajokat, ha azok az állomáson rejtőzködnek. Nyomok ugyan már vannak, de még mindig nem tudjuk, vajjon aradi emberek-e a tettesek. Kötelességszerűen a rendőrség figyelmét is felhívtam erre és ott is nyomozzák a tetteseket.

Oszig nem lesz ülés?

(Kristóffy nyilatkozata. — A kormány békeföltételei. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, január 31.

Hétfőn, február 5-én megint napirendre kerül a véderőreform s ezzel együtt nyilvánosságra kerül Héderváry gróf békejavaslata is, melyben békés megegyezésre hívja föl a pártokat. *Felszólítja a pártokat: küldjék ki megbízottaikat, akik pártközi konferencián beszéljék meg a béke lehetőségét.*

Ezen az értekezleten részt vesz a kormány és itt nyilatkozik Khuen-Héderváry a függetlenségi Justh-párt és a Kossuth-párt békeföltételeire. Mint értesülünk, a kormány nincs abban a helyzetben, hogy akár az egyik, akár a másik függetlenségi párt követeléseit teljesen kielégíthetné. Khuen-Héderváry békeföltételei állítólag a következők:

1. Az 1888. évi XVIII. törvényeink oly módosítását ajánlja, hogy a póttartalékosok csak akkor tarthatók vissza szolgálatra, ha a parlamentben mesterségesen vagy erőszakkal megakadályozzák az újoncmegajánlásról szóló javaslat elintézését.

2. A véderőjavaslat harmadik szakaszát, amely trialisztikus szellemben van megfogalmazva, hajlandó egészen kihagyni.

3. Visszavonja a katonai büntető perrendtartást teljes egészében.

4. A képviselőház nyári szünete után — az 1913-iki költségvetést megelőzően — *beterjeszti* az egyenlőség elvén nyugvó választójogi javaslatot mely kétmillió kétszázézer szavazót kreál és a nyolcvanezernél nagyobb lélekszámú városokban titkos szavazást statuál.

5. A cimer- és zászlókérdést most nem rendezheti a kormány, de kijelenti, hogy a véderő elintézése után nyomban ez az ügy következik s a rendezésnél figyelembe veszi Andrássy óhaját.

A függetlenségi pártot gondolkodóba ejtették ezek a pontok. Csak a választójogi kérdése aggasztja őket, mert Justhék nagyon leelőpöl-

ték magukat ehhez a szines ábrándhoz. A Justh-csoport a szavazás titkosságát követeli, már pedig a kormány csak Budapesten, Szegeden, Debrecenben és Szabadkán — a nyolcvanezren felüli városokban — akar titkos szavazást. A Justh párt változatlanul ez általános, egyenlő és titkos választójogért küzd. Justh Gyula ezt mondta a folyosón:

— Legközelebb új agitációs körútra indulok az általános, egyenlő, titkos választójog érdekében. Azt hiszem azonban, nem kell már sokat agitálni. Legfőleg márciusig! Lehetetlen állapot, hogy a parlament akarja megakadályozni a népjogok kiterjesztését. Hiabavaló minden erőlködés, — a nagy reformot nem fogják utjában feltartóztatni.

Khuen-Héderváry nemcsak Justh Gyulával, Kossuth Ferencel és Andrássy Gyulával fog tárgyalni, hanem az ellenzéki pártok többi jelentős tagjaival is. Valószínű, hogy Apponyi Albertet, Desy Zoltánt, Holló Lajost, Batthyány Tivadart, Károlyi Minályt szintén fölkeresi a miniszterelnök. Először Kossuth Ferencel tárgyal, akinek Rudayánszky György munkapárti képviselő ma délelőtt Khuen megbízásából telefonon jelentette, hogy a miniszterelnök meglátogatja. Holnap Justh Gyulával tárgyal Khuen. Bécsi audienciája óta a miniszterelnök csak Hazai Samu honvédelmi miniszterrel tanácskozott a véderőjavaslatokon teendő módosítások dolgában.

A Ház folyosóján ma megint megjelent Kristóffy József. Nagy csapat kormánypárti képviselő előtt mondotta:

— Ha a kormány békefölvívása nem jár eredménnyel, *oszig elnapolják a Házat.* Ez idő alatt elkészítik a választójogi javaslatokat, amely *összszel a parlament elé kerül.*

A képviselőház folyosóján különben is élénk volt az élet. Mindenkinek feltűnt, hogy Andrássy Gyula Apponyival és Zichyvel hosszabbban tárgyalt. Élénken tárgyalták és találgatták az egyes pártokban, hogy a miniszterelnök melyik ellenzéki pártnak a vezérével kezdi meg legelőször a tárgyalásokat. Csakhamar megnyugodtak és abbamaradtak a találgatások, amikor megtudták, hogy Khuen-Héderváry Kossuth Ferencet keresi föl elsősorban.

Budapestről éjjel ezt jelenti tudósítónk: A mai esti lapoknak az a híresztelése, hogy a miniszterelnök ma délután meglátogatta Kossuth Ferencet, *nem felel meg a valóságnak.* Irányadó helyről értesülünk, hogy a miniszterelnök a Kossuth párt elnökét a holnapi délelőtti folyamán fogja felkeresni, hogy vele tárgyalásokat folytasson. Azonkívül a legközelebbi napokban a már említett parlamenti vezérférfiakon Apponyin és Justhon kívül még Batthyány Tivadart és Holló Lajost is meglátogatja Khuen-Héderváry.

Beavatott helyről jelentik továbbá, hogy a miniszterelnök nemcsak a katonai téren, hanem a választójog terén is hozott engedményeket, ezek azonban semmiféle kapcsolatban nem hozhatók a véderőjavaslat elfogadásával és keresztülvitelével. A miniszterelnök a pártvezéreknek ki fogja jelenteni, hogy a kormány a trónbeszédben tett ígérethez képest a legrovidebb idő alatt elkészíti a tervezetet és remélhetőleg még az idén, az őszi ülés alkalmával tárgyalható lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ami még nem jogbítorlás. Érdekes ügyben érkezett le a napokban a Kuria ítélete az aradi törvényszékhez, melyben a legfelsőbb bíróság elfogadta a törvényszék érvelését és ítéletét helybenhagyta. Tavaly ősszel történt, hogy egy előkelő aradi férfiszabó-cég új körleveleket és nyomtatványokat csináltatott s küldött szét véőinek, melyeket a tetszetősebb külső kedvéért a „Minister Gazette of Fashion” című elterjedt angol férfidivatlaphoz mellékelte műlapon volt ábrákkal díszített. Az említett londoni újság tudomást szerzett az aradi szabó körleveleiről, s szerzői jogának megsértését látta abban, hogy azokat a divatábrákat, melyeket ő előkelő művészekkel rajzoltatott meg, az aradi szabó engedélme nélkül sokszorosította s forgalomba hozta. Az alperes azzal védekezett, hogy az árjegyzékek sem „védett” művek, s így bármily művészi tökélyvel legyenek is rajzolva a divatábrák, bizonyos, hogy nem esztekukai célt szolgálnak s ezért nem is tekintendők képzőművészeti alkotásnak, hanem művészileg megrajzott ipari mintának. A törvényszék el is fogadta az alperes érvelését és elutasította a londoni divatlap kiadótulajdonosát keresetével és kimondotta, hogy a divatábrák kifejezetten azzal a rendeltetéssel bírnak, hogy a maiak az uralmú óltönyök és feöltők legújabb stílusát ábrázolják; ezek tehát gyári készítményeknek tekintendők, melyek külön engedély nélkül is sokszorosíthatók és forgalomba hozhatók s a forgalomba hozó aradi szabó-cég nem követett el szerzőjogi bítorlást. Ezt az ítéletet azután a Kuria is egész terjedelmében helybenhagyta, elfogadva annak indokolását.

§ Sikkasztó könyvelő. A *kétegyházi* hitelszövetkezetnek több éven át volt könyvelője Kódmón Sándor. Csekély fizetésből nem tudta fedezni azokat a kiadásokat, melyeket költséges életmódja megkívánt. Összejátszott a szövetkezet pénztárosával, Vrebiasz Györggyel és lassankint mintegy kétezer koronát sikkasztottak el a szövetkezet pénztárából. A hitlen tisztviselő üzemleire a Központi Hitelszövetkezet ellenőre jött ra, aki felelő vizsgálatát tartotta. Az ellenőr megállapította azt, hogy a tisztviselő a bevett összegeket nem vezették be a hitelesített pénztári naplóba. A bevett teteleket úgy számoltak el, hogy a szövetkezet pénztárából felküdtek a központnak a felek által befizetett, de a hivatalnokok által be nem vezetett törlesztési részleteket. A könyvelésben mutatkozott differenciát akképpen tüntették el, hogy a vizsgálat előtt egy összegben, mint pótoltt hiányokat vezették be utólag a bevételhezett összegeket, de ugyanekkor azt ismét kiadásba helyezték. A gyulai törvényszék sikkasztás büntetéseért helyezte vád alá a hivatalnokokat. A gyulai törvényszék csak Kódmönt mondta ki bűnösnek a vadbeli cselekményben és ezért elítélte hat havi börtönre. Vrebiaszt felmentette a bíróság. A nagyváradi kir. tábla ma tárgyalta az ügyet. A tábla hosszasan tanácskozás után elrendelte új könyvszakértőknek a meghallgatását, mert az eddigi szakértői véleményeket nem fogadta el kielégítőnek a bíróság. Nézete szerint a sikkasztásban mindkét hivatalnoknak van része.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 857
Szerkesztőség (csak éjjel használható)	—
mellékállomás	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— 151
Nyomda	— — — — — 151

Ezerszázhuszonöt megmentett élet.

— Öngyilkosjelölt hírességek. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 31.

Londonban egy év óta a legnagyobb csöndben működik egy intézmény, amely az öngyilkosjelölteknek szolgálatában áll. Célja, feladata, hogy azoknak a kétségbeesett embereknek, akik nem találnak bajuk ellen más orvosságot, mint a halált, vigasszal és tanácsal szolgáljon, mielőtt végzetes tetteiket elkövetik.

Az öngyilkosság ellen dolgozó iroda egy évvel ezelőtt nyílt meg. Eleinte csak a férfiak érdekében dolgozott, de röviddel utána London egyik legnyomorultabb negyedében, az északra fekvő Hackney városrészben a nők részére is berendeztek egy irodát. Az iroda főleg ezt a feladatot tették:

Emberek, mielőtt a vízbe ugortok, vagy mérget innátok, jöjjetek el hozzánk, meglátjátok, hogy az öngyilkosság nem talál e számotokra kivezető utat a kétségbeesésből és végső elszántságból!

Ezt a feladatot cédulákra nyomtatva osztogatja az öngyilkosság boldognak-boldogtalanának. Amikor az öngyilkosjelöltek irodája megkezdte működését, az emberek kinevették, kigunyolták esztelen tervéért, de a gyakorlat hamar megmutatta, hogy nem a gunyolódóknak van igazuk, hanem azoknak az emberbarátoknak, akik kivetik a szalmaszálát, hogy az elmerülő belekapaszkodhassék. Az első napokon űresen maradtak az iroda helyiségei, de alig múlt el egy hét, százával jöttek az élet hajótöröttjei s az egyesület mindegyiknek tudott valami jó tanácsot adni.

Az első év végén megállapították, hogy 1125 embernek mentették meg az életét. Érdekes, hogy nem a munkásosztályból került ki a kétségbeesettek nagyobb száma. Jöttek a legfelsőbb körökhöz tartozó emberek, gazdagok, előkelők, nagyrangúak, továbbá művészek, írók, költők, a kik az érvényesülés és dicsőség után való törtetésükben lettek testben-lélekben nyomorultak. Megosalt férjek és asszonyok egész serege fordult tanácsért az irodához, mielőtt a kétségbeesésnek teljesen átadták volna magukat. Idegbajosok, buskomerségben szenvedők, alkoholisták és az ópium mérgeinek áldozatul esettek, valsmennyien segítségért, vigaszt, a lélek utvesztőjéből való kivezető utért könyörögtek. Voltak köztük, akik egykor maguk is vigaszt és segítséget nyújtottak embertársaiknak: papok és orvosok. A statisztikai kimutatás szerint nagy rangban lévő katonatisztek, államférfiak és egykor nagy hatalmu rendőrfőnökök is az irodához fordultak egy csöpp irért megsebzett lelkükre. Hajótörést szenvedett ügyvédek, színészek, hírességek, kereskedők, szállótulajdonosok, nagyvállalkozók, bankárok, tanítók, újságírók és gyógyszerészek nagy számban szerepelnek a kimutatásban.

Csöndes odaadással és fáradhatatlan buzgósággal működik az iroda. Az irodafőnök minden igazán szerencsétlen ember panaszát meghallgatja, aztán szembe elé tárja, hogy az életől megválni a legnagyobb gyávaság és oktalanság. Mindenkiel egyénileg bánnak és mindent megtesznek, hogy a halálra szánt embert az életnek megmentésük. Rendezik az anyagi bajukat, átveszik a tönk szélére jutott kereskedő passzíváját, munkát és kenyeret szereznek az éhezőknek, lelki támogatást a lelki betegeknek. Az egyesület szigorúan titoktartó s a legnagyobb bűnről szóló vallomásokat is titokban tartja.

Aki Londonban meglátogatja valamelyik rendőrszobát, ott fogja találni az öngyilkosság egyik emberét, aki rögtön pártfogásába veszi a bajba, szerencsétlenségbe jutott bűnöst. Érdekes, hogy az egyesület a sajátjából csak hatezer koronával támogatja az öngyilkosjelöltek irodáját. A vezetéséhez szükséges összeget a társadalom adja össze.

Kalandom a Perényi és Flórián-utcában

Igen tisztelt Főkapitány ur, önhöz küldöm fáradt sóhajomat, önhöz a minden rendek — nem főrendek — nagyhatalmu cárijához. Önt kérem meg, csináljon rendet az utcai táblák között, amelyek rendszertelenül élik le az életüket és rendszerrel teszik tönkre a szegény halandók életét.

Az enyémet például már tönkretették, én erkölcsi halott vagyok; nulla, senki: egyhetes vizes számla, félbemaradt bálkirálynő, aki mind a hat négyest végig sirja, bukott mozdíráma hősnő, téli napibir, amelynek címe: „felhálták a farkasok” és hasonló senkik vagyok. És mindez miért? Nem követtem semmi meggyalázó cselekedetet: nem irtam drámát a vidéki színházak számára, nem akartam jegyet váltani három nappal a Leányvásár premiérje előtt, nem én lépek föl Aradon „Villany” kisasszony, a meztelen csend átkéve elatt. Nem. Én csak egyszerű polgára vagyok Aradnak, egy a Hatvanháromezerből, akinek csak az a bünye, az a legszerényebb vágya, hogy egy-egy házszámot meg akar találni Aradon.

A foglalkozásom olyan, — kedves és tiszteltre méltó apja Arad rendőreinek — hogy kénytelen vagyok idegen helyekre betelakodni.

— Pardon ugyebár itt lakik dr. Nemismery Uzor?

— Nem lakik itt; kóduljoninnenitt nem csálhat meg senkit.

Ez az én foglalkozásom. Én, aki majdnem idegen vagyok itt, mindig idegeneket keresek, mert ezt parancsolja a főnököm, de mindig rossz helyen kerésem, mert ezt parancsolják az aradi házszámok.

Szép főkapitány ur, fogódkodjék meg a karosszékekben, vagy a pipája szárában, mert geszületszavamra: nevetni fog azon: hogyan nem találom én meg Aradon azt, akit keresek. A főnököm azt kívánta tegnap, hogy a Flórián utca 5. szám alatt keressem föl Pitagorasz Bertalan zuhatag-ellenőrt. Elmentem a Flórián-utca 5. számú házhoz, tudja ott a sarkon két lépést előre az itt a LEKOLTSÓB PETREUOLOM FORÁS szomszédságában.

— Kesit csókolom, — mondom egy hölgynek, akiről — mikor a cvikkeremet felvettem — megállapítottam, hogy mosogatólány.

— Menjen maga majom, — feleli ő — itt nem lakik az, akit maga keres.

— De hiszen ez az ötös szám.

— De ez az 5B, — mordult rám a ház-mester.

— Ja, az más — szóltam és siettemben a saját tyukszememet tapostam le.

A szomszéd házban kopogtattam.

— Itt az 5A. szám van, itt nem lakik semmi Pitagorasz — vicsgattam rám a fogát egy asztalossegéd.

Gyerünk tovább.

— Ez az 5. A-1. — feleli egy szelid női hang, aminek hallatára már kezdtem hinni, hogy tőlem még se futnak a nők. Főlpillantottam az emeletre és megállapítottam, hogy akinek az ajka ilyen epedően sejtette velem a tavaszt, annak tavasza volt — ötven éve.

— Akkor talán a másik ház lesz az — vigasztalom magamat és becsöngettem ott.

— Igen, ez az ötös szám, de ez a ház üres. kiáltja át a tulsó oldalról egy fűszeres.

Babonából még néhányszor végig kilincseltem a Flórián-utca összes házait, hátha megtalálom a valódi ötös számot, ahol az én kiváló vizesés-vagy zuhatag ellenőröm él. Természetesen a legelőnkebb feltűnést keltettem. A házmezterek és a többi házi állatok közveszélyes alakot sejtettek bennem. Én pedig menekültem. Magyar aviatikusnak képzeltem magam és az utcából kigurultam. A házmezterek utánam. A Tököl-téren a napfogyatkozást ellenőrző rendőrrel összesugtak. Én pedig futottam, hogy a főnököm másik megbízásának eleget tegyek. A Perényi-utca 6. számú házban lakó Ganczallein Ottokár filantrop és Tüzoltó kávéházi törzsvendéggel kellett sürgősen érintkeznem. A Sárosi-utcából fordultam be és majdnem aszfalttá váltam: a Perényi-utcában csupa hatos számokat láttam. Az egész utca tíz házból áll és abból nyolcon a hatos szám vigyorgott felém. A téli kabátom gombjain végigrongoráztam: „szeret, nem szeret” — az A. B. C. D-és hatos számot szeressem-e először? A D t választottam. És elhatároztam, hogy goromba leszek, mert a Flórián-utcában a finom modorral nem boldogultam.

— Hallja, itt lakik-e Ganczallein Ottokár filantrop? — mordultam egy házikabátos egyénre, aki hatvan évvel ezelőtt férfiember lehetett, s aki kulccsal kezében totyogott a folyosón.

Semmi válasz.

— Mi az, maga süket?

A következő pillanatban a pincelakásból két markos férfi megrohant és a goromba szerepét átvették tőlem. A másik házban, a 6 I. A II. C-ben egy fiatal urilányt fogtam el az udvaron, de nem volt időm megszólítani, mert egy rendőr engem szólított meg. A Tököl-téri őrzem volt, aki titokban követett.

— Gyere csak te svindler, — mondta és rögtön alkalmazta a dzsü-dzsüot. — Régen keresünk már, te besurranó tolvaj.

A városházára vitt. Az utcán megálltak az emberek. Ilyen megjegyzéseket hallottam:

— Ugy-e ez a fogarasi haramia?

— Dehogy. Ez az akiről ma a lapok irtak Szoknyába öltözött lilimokat tüzött a gomblyukába.

— Nézd csak született gonosztevő típus!

— Mesés Lombroso példány.

Angyali főkapitány ur, hogy lilimosszirommal simogassák tiszta ősz szakállát, azóta én a rendőrségen vagyok, pedig nincs más bűnöm, minthogy a Perényi-utcában a valódi 6 os számot kerestem. A hideg fogházban olyan gömbölyűre összekupordtam hogy úgy érzem magam, mint egy nagy

Malos szám.

SPORT.

+ Sportünnep a városligeti jégpályán. Az aradi Korcsolyázó egyesület pénteken, február másodikán tartja meg a jéünnepet, amelyet a rossz időjárás miatt el kellett halasztania. A verseny sorrendje a következő:

1. 100 yardos gyorskorcsolyázás középiskolák alsó osztálya számára.
2. 60 yardos gyorskorcsolyázás elemi iskolák számára.
3. 200 yardos gyorskorcsolyázás középiskolák felső osztálya számára.
4. 500 yardos gyorskorcsolyázás egyleti tagok számára.
5. Műkorcsolyázás középiskolák felsőbb osztályai számára.
6. Műkorcsolyázás egyleti tagok számára.
7. Műkorcsolyázás egyleti nőtagok számára.
8. Díjak kiosztása. Az 5. pontban egy megszabott és egy szabadon választott gyakorlat, míg a 6. és a 7. pontban egy szabadon választott gyakorlat végzése kötelező. A megszabott gyakorlatot, amely a városligeti oszarnokban rajzban kifüggesztetik, a jégpályán Strifler Ferenc tornatanár mutatja be a jelentkezőknek. Minden

versenyszámban az első nagy ezüst, a második kis ezüst, a harmadik bronz éremmel díjaztatik. Nevezések a jégpálya pénztáránál fogadtatnak el, február elsején, esztörtökön déli 12 óráig. A nevezési díjak is itt fizetendők. Nevezési díjak az elemi iskolák részére személyenként 20 fillérben, a középiskolák alsó és felsőbb osztályai részére személyenként 40 fillérben és tagok részére 1 koronában vannak megállapítva. A verseny napján, pénteken délután fél 5-7 óráig katonazené fogja szórakoztatni a közönséget.

A paraszt börziáner.

(Látogatás a sikkasztónál. — Aki egy millió koronát kezelt el.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Miskolc, január 31.

A parasztélet ritkán mutat föl olyan karriert, mint amelyet Csirmaz Gáspár, a kövesdi buzakereskedő, a matyó börziáner megfutott. Kisbirtokos volt még öt esztendő előtt is, aki maga állt az eke szarva mellé és úgy hasította a dus kövesdi földet. Aztán egyszerre föléspott buzakereskedőnek. Furfangért, üzleti számításért, ravaszágért egy matyónak nem kell a szomszédba menni. Egy-két év alatt ő lett a környéken a legnagyobb buzakereskedő, neki szállították mindenfelől a gabonát. A jó mód az urakkal, a Pesttel való érintkezés, a pesti éjjeli kávéházak, orfeumok megbolondították a jó matyót. Kezdett uraskodni. Bőrkabátban járt, szeretőt tartott, sőt nem is egyet, hanem minden faluban, hova utja vitte, várt rá valaki. Könnyen milliomos lehetett volna belőle, mert milliókra nőtt évente a kezében a forgalom. De szerencséje elhagyta. Az idén már félmillió deficitel kellett küzdenie. S mit volt, mit tenni: már benne volt az uri huncutkodásban, mikor összecsaptak feje fölött a hullámok, bolondnak tetette magát. A Lipótmezőre vonult, ahol azonban egészségesnek nyilvánították. Így került aztán a miskolci fogházba.

Egy hírlapíró Ráczó Gyula dr. vizsgálóbíró engedelméből beszélgetést folytatott az urba ojtott paraszt szélhámossal. Szuronyos börtönőr kísért fel a fogházból a vizsgálóbíró szobájába. Így, hogy a fogház determinálja a véleményt, könnyen rá lehet mondani, hogy: jellegzetesen Lombroso-típus. Benőtt homlok, kiálló pofacsontok, előreugró áll, sunyi nézés. Bőrkabát, csikos nadrág, fűzős cipő van rajta. Hogy lett buzagyagnok? — kérdezte az újságíró.

— Ügynök sohase voltam — méltatlankodott Csirmaz. Kereskedésen kezdtem. Ezelőtt öt évvel határoztam el, hogy otthagynom az ekeszarvát és föléspok kereskedőnek. Pénzem nem sok volt. Nehezen kuporgatott, izzadsággal keresett pár forintomért gabonát vettem. Első vásárlásom sikerrel járt. Bátorrágot kaptam. Alig egy év alatt olyan bizalmat vívtam ki magamnak, hogy már pénz nélkül is tudtam buzához jutni. A falubeliek szerettek és tudták, hogy én nem csapom be őket. Meg oztán többet fiztettem a buzáért, mint az idegen cenzál, vagy malom bevásárlók. Két-három év alatt már idegen megyékben is ismertek és ha a paraszt elakarta adni a buzáját, hozzám jött. Én megvettem és továbbítottam Budapestre, Szerencsére, Kassára és más malmokhoz.

— Tudta maga az árfolyamokat?

— Hogyne tudtam volna. Azért, mert csak három iskolát végeztem, értettem a betűvetést.

— Honnan értesült az árkáról?

— Budapestről. Minden reggel telefonon folytattam tudakozódást, jártak nekem újságok is.

— Volt a 15. sáda is?

— Nem. Oda csak tagok, vagy közvetítők mehetnek. Egyezzer mint vendég szétnéztem a palotában. (Ügynök utján játszott.)

— Mennyit forgalmazott fizetével évenként?

— Legutóbb egy millió forintnál is nagyobb összeget forgattam meg.

— Vezetett könyveket?

— Van nekem egy jó könyvem: a fejem. Számot tartottam mindenről. Nem mondom, jegyzékek, irások, notessek és kalendárium voltak a háznál. Tetszik tudni, furcsa dolog az irás. Megmarad. A szó elhangzik, de a betűnek nyoma van. Ha kellett az irás, vettem vagy adtam, de jobban szerettem, ha ilyenre nem kerül sor.

— Hová tette azt a pénzt, amivel adós maradt az ügyfeleinek?

— Micsoda pénzről tetszik beszélni?

— (Ez az a kérdés, — vágott közbe a vizsgálóbíró — melyre nem akar felvilágosítást adni Csirmaz.)

— Arról a pénzről van szó, melyet a parasztok követelnek, kiknek a buzáért, a legutóbbi vásárlásáért nem fizetett.

— Nem emlékszem rá.

— Hogy került bele a mulatós életbe?

— Nagy sora van ennek. Választás volt nálunk. Főkéntes voltam. Egyezzer „megkóstoltam a pukkanós bort” és elszittam egy „pántlikás” szivart. Nagyon izlett mind a kettő. Ekkor láttam a kávéházban egy derék, rózsás fehérszemélyt is. A nagyságos képviselő ur nagyon szorongatta. A leány nem ellenkezett, sőt megölelte a képviselő urat, meg máz csokolódtak is. Nem tudom, hogy mi ütött akkor belém, de elhatároztam: én is így fogok tenni. Így tettem. É róli évre több pénz ura lettem. A Nemzeti Kávéház (így hívják Mezőkövesden a kávéházat) tulajdonosa már izent nekem, ha új kasszirosnő jött hozzá. Itt sokat mulattam.

— Ha más városba ment, nem mulatott?

— Dehogyan nem. Pesten ismerem én a Helvécia kávéházat. Jártam az orfeumba is. Szerettem a szép leányokat, élvezem a cigányt.

— Ez okozta a vesztét. Ezért uszott el a parasztok pénze.

— Megint a pénzről tetszik beszélni. Micsoda pénz az, amit rajtam követelnek? Ennél a pontnál úgy elhomályosul a fejembe minden.

— Gondolkozzék csak, miért is van magamost letartóztatva. Arról nem tud, hogy a parasztok följelentették magát? Mennyit tartott meg tőlük?

Vigyásva arra, hogy kellő homályosnak lássák, hogy valami valószínűsége legyen az örültségének, inkább a vizsgálóbírónak, mint nekem, modani kezdi:

— Nem értem, mit követelnek rajtam. Beteg lettem és azóta mindig nyomást érzek a fejemben. Ugy volt akkor, (Hogy örültségét elhitesse, már Kövesden elkezdett komédiázni. A megmaradt bankból vagy ötvenet erre szánt. Egy vasárnap, templomozás idején egyre-másra dobálta a tizeseket. A matyókat azonban nem lehetett becsapni. Nem hittek a bolondságának és följelentették), hogy egyszerre szaladnom kellett. Szaladtam, szaladtam és úgy emlékszem, dobáltam a pénzt. Miért? Nem tudom. Akkor a feleségem felvitt Pestre. Nagyon beteg voltam.

— Most hogy érzi magát?

— Csak néha érzek forróságot a fejemben.

Tán azt látja arcunkról, hogy nem hiszünk neki. S érzi, hogy többet is mondott a kelletnél, hogy nem eléggé komédiázott, hogy kiesett szerepéből. A vizsgálóbírónak szól, félve, védekezve:

— Bizony, én nem markiroztam...

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Csütörtök: Leányvásár, operett C) bérlet.
Péntek: Délután: Lengyel menyecske, operett. Este: Leányvásár, operett A) bérlet.
Szombat: Leányvásár, operett B) bérlet.

* Új színház Budapestén. Megirtuk, hogy néhány nappal ezelőtt részvénytársaság alakult Budapestén, amely a VII. kerületben Erzsébet színház név alatt új színházat szándékozik építtetni. Az alapítók Ertsey Péter, Hovánvi Géza, Szász Pál, Born Frigyes és Jaros Vilmos országgyűlési képviselők Schwarz István, Sas Ede hírlapíró a Patófi Társaság tagja és Erdélyi Miklós a nagyváradai Szigligeti színház igazgatója. A színház építésére, — mint Budapestről jelentik — nem hirdetnek nyilvános pályázatot, hanem néhány neves műépítésszít hivnak fel a tervek elkészítésére. A részvénytársaság egy millió korona alaptőkével alakult meg. A színház nézőterét akkorára tervezik, hogy 1600—1700 ember abban kényelmesen elférjen. Az eddigi megállapodások szerint kizárólag csak operetteket adnának és a megnyitást 1913. augusztus 1-re tervezik. Az igazgató Erdélyi Miklós lesz.

* Elhalasztották a rendőrségi hangversenyt. A szezon legnagyobb hangverseny eseménye, a rendőrségi és tűzörségi koncert Jeritza Máriának, a bécsi opera művésznőjének rekedtsége folytán február 2-án nem tartható meg. A művésznő sürgős táviratban jelentette be a rendezőségnek betegségét és kérte a hangverseny elhalasztását. A hangverseny rendezősége idekorán fogja tudatni a rövidesen megtartandó koncert napját. A hangversenyre az összes jegyek elkeltek.

* Lengyel menyecske. Pénteken, ünnepnap délután a színtársulat Gilbert nagyszerű operettjét, a Lengyel menyecskét játssza. A főszerepekben ezúttal is Diósy Nusi, Neógrády Dóra, Benkőné, Huszár, Gyöző, Várnai, Polgár és Vas fognak fellépni.

* A Leányvásár sorozatos előadásai alatt a színtársulat két vígjáték bemutatójára is készül. A jövő héten bemutatják Tristán Bernard intim levegőjű vígjátékát, a kis kávéházat, röviddel utána pedig A csitri című kedves tárgyú vígjáték fog színrekerülni.

* Jogos büszkeség. Croker ebben a regényében is el-el kalandozik a titokzatos szépségű Indiába és mint izgalmas hátteret megfesti az ott táborozó angol katonák kalandos harcát, hogy annál erőteljesebben lépjen elő a regény lapjairól hőse, Reginald őrnagy. Kétszeresen hős ez a szükszavú, mély-érzésű, nemeslelkű katona: hős a csatában, az afgán felkelők ellen induló harcokban is, de még nagyobb hős abban, hogy mint győzi le saját magát, szerelmi lángolását, tulajdon feleségével szemben. Látszólag jelentéktelen, de valójában annál mélyebb sebet ütő félreértés feleségével, ez űzi messzire feleségétől, az afgán felkelők ellen való harcokig Reginald őrnagyot, hogy amikor Indiából visszatér, újabb harcok várjanak reá otthon, a házi tűzhely mellett. De ő itt is győz és a regénynek ez a része — amint makrancos Katáját újra meghódítja — még Crokernél is meglepően bravúros lélekfestést tér elénk. Az érdekes regényt Kémény-dyné Novelly Riza fordította. Megjelent az Egyetem Regénytár vörös vászonfódeles gyűjteményében és ára két kötetben 2 korona 40 fillér.

* Casals Pablo egyetlen hangversenye február hó 21-én este 8 órakor. Rendezi Weiss Leó. Telefon 230.

* Az Apolló új műsorának bemutatója. A színpad konzervatív feifogású védelmezőinek ma végig kellett volna nézni az Apolló-színház műsorát s akkor kétségtelenül engedtek volna maradi gondolkodásuktól. Amikor a sziv nem tud választani című drámában nemcsak a hamisítatlan filozófiával ismerkedünk meg, hanem ott látjuk a vászonalapon magát az életet szűzi mestelenségben, azépaégével és kegyet-

lensével együtt. Ebben a beállításban a ebben millióton elhisszük annak a hamvasarcu leg-nak, hogy a szive szavát kell követnie szüleinek intő jóakarásával és védelmével szemben, ha később a kegyetlen sors is neki ad igazat, hanem a szülőknek. rülünk, hogy a virágos kertek alatt találjuk a szerelemesével, hiszen szerelmük nélkül lán a kert virága se lenne oly kábitóan szép. Szenvedünk, mert az élet csak megmutatja a leánynak a boldogságot, de elveszi tőle a jól esik a megbékülés, amikor az apa visszafogadja gyermekét, akit kitagadott, mert igazi emberi érzések támadtak fel benne: szerelem. Ezzel a megoldással senkisé is büns ebben a drámában a ez kell nekünk, az életet megértő intellektuel embereknek. Minden olyan ballépéshez, amelylyel az életünket, sorsunkat akarjuk szebb, elégedettebb utakra terelni, jogunk van a ezt a bölcséleket bravuros feldolgozásban találtuk meg az Apolló-színház diadalmas filmjén. Magában ez az egy dráma is fejelemeli az Apolló új műsorát a megszületett műsorok nővére felé, de kivétel nélkül a többi filmekre is büszke lehet az Apolló-színház. Mint az igazgatóság jelenti, a fencmenáls képek még csütörtökön és pénteken maradnak műsoron. 177

* Szókimondó asszonyság. (Utolsó előadása az Urániában.) Példátlan nagy sikerrel került színre az Urániában Sardou Viktor gyönyörű színműve a Madame sam géne. Rejane asszony hatalmas alakítása dominálja a remek képet, mely elevenességével, korhű rendezésével és első sorban lebilincselő tárgyával egyike a kinematográfia legszebb remekeinek. A közönség nagy elragadtatással gyönyörködik a művészi koncepciójú képben, a nagyszerű játékokban, melyben fölülmulhatatlan Rejane asszony és első rangú Duguesne Napoleon szerepében. Lefebvre marsall, Foucke, Keipperg gróf alakjai a történelmi hűség teljes kitarásával jelennek meg a vásznon, tökéletessé téve a napoleoni illuziót. A nagyszerű képet és a fenomenális humoru Pali bohózatot csütörtökön mutatja be utoljára az Uránia színház. 175

Néppárti kirohanások Zichy János gróf ellen.

Akiknek fáj Barkóczy bukása. —

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, január 31.

Az országgyűlési néppárt nem tud, illetve csak nem akar megnyugodni Barkóczy csufos bukásában és tagjai, hogy a párt felesleges és céltalan voltát palástolják, teljesszámban összeváltanak ma este a párt klubjában és hangosan lármáztak, gorbombáskodtak és szórakoltak. Markirozták a felháborodást, mert ez most egy sovány politikai tükörnek játszható ki.

A diszkusszió főleg a Barkóczy-ügy körül forgott és a párt tagjai nagy megütközéssel tárgyalták Barkóczy báró, miniszteri tanácsosnak az V. ügyosztálytól való eltávolítását. A párttagok követelésére Zichy Aladár gróf, a párt elnöke este hét órára értekezletet hirdetett és ezen a pártnak ez ügyben való további magatartását megvitatták.

Az értekezletet Zichy Aladár gróf nyitotta meg, aki rámutatott arra, hogy a pártnak egyik volt régi tagja olyan lépésre szánta el magát, amelyen az egész magyar katolikus világ méltán felháborodott. E felháborodás oly nagy mértékben nyilvánosított meg, hogy abból a néppárt is ki akarja venni a maga részét.

Molnár János a következőket mondta: Az a Zichy gróf, aki a néppárt élén kezdte meg politikai pályafutását, aki a mi oldalunkon az útközön pont rugóját képezte a két ellenséges világnézet harcában, évekkal ezelőtt veszíteni kezdte keményességét, míg végre most teljesen összeroppant. Hevesen támadta ezután a kultuszminiszter ténykedését. A nép-

párt — ugymond — bár nincs alkalmunk a parlamentben akciót indítani, itt emel óvatást eljárása ellen, amely nemcsak ellenkezik azokkal a tradíciókkal, amelyeknek örököse, hanem oly sok és beláthatatlan fejleménynek kezdete, amely nagyon is érezhető lesz.

Sztracsányi György szintén hevesen támadta a minisztert. Kijelentette, hogy a mostani esemény fényesen beigazolta, hogy a keresztény restauráció munkájában valaki farizeus szemforgatással akar résztvenni, pedig ezt csak oly programmal teheti, amely nem titkos pontokból van összeállítva, hanem a kibontott és fennem lobogtatott zászlóra van írva.

Huszár Károly felszólalása után a párt elhatározza, hogy a miniszter ellen a katolikus körökben akciót indít és kényszeríteni fogja, hogy mondjon le a Katolikus Népszövetség elnöki állásáról.

Ökölharc

a román politikusok között.

— Incidens a Deák Ferenc-utcában. — Revolver-védelem. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 31.

Sokszor foglalkoztatta már a közönséget az aradi román vezetők között támadt viszály. Ez a veszekedés az utóbbi napokban rendkívüli módon kiélesedett, úgy, hogy a harcias felek már-már ökölre mennek, hogy a politikai viszályt az utcán, vagy nyilvános helyen történő botrányval komplikálják. A mai napon ugyanis Goldis László volt képviselő, román szentszéki titkár az utcán megtámadta Sceopul József, az aradi Tribuna munkatársa, hogy inzultálja. A találkozás a Deák Ferenc-utcában történt, amikor Goldis László a szentszéki hivatalba igyekezett. Sceopul várta a titkárt, de meglepetésére Goldis valami 10-12, botokkal felfegyverkezett fiatalemberrel haladt az utcán és természetesen az újságíró nem tartotta tanácsosnak Goldist bántalmazni. Ehelyett azonban ezt kiabálta feléje:

— Canaille! Nem fogsz megmenekülni kezeim közül!

Goldis elsápadt erre a támadásra és tovább haladt.

Megkérdeztük Sceopult, hogy mi szándéka volt ma Goldissal és az újságíró ezt felelte:

— Előbb-utóbb meg fogom fenyeíteni Goldist. Hába véteti magát körül, én a kalmat fogok találni arra, hogy őt érdeme szerint inzultáljam.

Goldis László a mai meghiusult támadásra ezt mondta:

— Tény, hogy Sceopul az utcán síróval inzultált engem, azt is tudom, hogy az utcán bántalmazni akar, én azonban gondoskodom róla, hogy ez az ember ne férhessen hozzám.

Ennek a szokatlan háboruságnak az előzményeit a következőkben ismertetjük:

Tudvalevő, hogy a Tribuna és a Romanul között körülbelül két esztendő óta rendkívül éles harc folyik. A Romanul háta megett a román nemzetiségi párt vezetősége, így többek között Goldis László is áll. A Romanul ma a Tribuna szerkesztőjét és összes munkatársait megbecsületlenítő dolgokkal vádolja, többek között Sceopul Józsefről megírta azt is, hogy 17 év előtt Münchenben kriminális cselekedetet követett el. Sceopul, akit tehetséges publicistának tartanak, nem tagadta, hogy egészen fiatal korában összeütközésbe került a törvényvel, de ő azért a fiatalos fellöbbenésért ré-

gen megbűnhődött és így jogtalannak, igazságtalanoknak és lelketleneknek tartja azt, hogy a 17 év előtti bűnét a Romanul ma politikai okok következtében ellene ki akarja használni.

Goldis László erről a különös újságtámadásról ezt mondta az Aradi Közlöny munkatársának:

— Igenis megirtuk, hogy Sceopul József Münchenben kriminális dolgot követett el. Nem bolygattuk volna fel Sceopul magánéletét, de nem tűrhettük azt, hogy a Tribuna két év óta a legképtelenebb rágalomokkal és vádakkal illeti a román nemzetiségi politika vezetőférfiát, így többek között engem is. Meg akartuk mutatni a közönségnek, hogy milyen erkölcsű emberek azok, akik mi felettünk erkölcsbírászkodnak és akik bennünket lehetetlenné akarnak tenni. Ékes bizonyossága ez annak, hogy ezeknek az embereknek a véleményét nem lehet akceptálni. Igaz, hogy Bocu Sevérrel is megirtuk mindazt, amit róla tudunk. Tizenhárom kérdésben foglaltuk össze Bocu Sevér magánéletének bűneit és ahelyett, hogy ő ezek alól tisztázza volna magát, a legdurvább sértésekkel illett bennünket. Eddig tűrtük a támadást, most azonban kiméletlenül leleplezzük az ellenünk támadókat.

Bocu Sevér szintén elmondotta ennek a rut harenak az előzményét és következményeit:

— A Romanul szerkesztő bizottságának tagjai mindenáron tönkre akarják tenni a Tribunát — mondotta Bocu Sevér a Tribuna társ tulajdonosa és szellemi irányítója. — Minthogy anyagilag és szellemileg nem tudják felvenni a versenyt, a magánéletünkbe gázolnak. Ellenem például felhozta olyan állítólagos becsületbeli ügyeket, amelyek alól én három évvel ezelőtt becsületbírásnál teljesen tisztáztam magamat. A harc teljesen elmérgesedett, úgy, hogy ugyszólván az életünk sincs biztonságban. Nézze csak — mondotta Bocu Sevér munkatársunknak és zsebéből kivett egy revolvért — kénytelen vagyok ezzel járni, mert nem tudom mikor támadnak meg engem orvul.

Goga Oktavián és Vajda Sándor között felmerült becsületbeli ügy, amely egyszer már lezárult, ismét napirendre került. Tudvalevőleg a becsületbírásnál kimondotta, hogy a teljesen összekuszált afférban nem tud igazságot szolgáltatni egyik félnek sem. Stere Constantin román országgyűlési képviselő, egyetemi tanár tegnapielőtt Budapestre érkezett azzal a szándékkal, hogy a testvérharcon békét teremtsen. Goga és Vajda között felmerült becsületbeli ügynek tárgyalási fonalát újra felvevő és azt akarja, hogy Kristóffy József még egyszer jelenjen meg a becsületbírásnál, hogy Gogát véglegesen tisztázzák az alól a vád alól, mintha Goga Kristóffynak, vagy a kormánynak felszólította volna politikai tevékenységét, ha a rész kimért három hónapi államfogház büntetést a kormány elengedi.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Elmaradt farsasvacsora. Az „Aradi mérnök és építészegylet” február 3-ára tervezett társasvacsorája közbejött akadály folytán bizonytalan időre elhalasztódott.

(*) Az aradi munkástelep tagjai e hó 2-án, pénteken délután 3 órakor a telepen (König házban) fontos ülést tartanak.

HIREK.

A költő, a család,
a fogházra ítélt gróf.

— Neuraszténias lett a börtönben. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, január 31.

Spiridion Cavada gróf, a hírhedt szélhámos, aki régi velencei főúri családból származik, görögországi illetőségű, törökországi alattvaló, akit a karánsebesi törvényszék egy évi börtönre ítélt csalás és szédelgés miatt ma a temesvári tábla büntető tanácsa előtt állott.

A gróf eredeti típusa az internacionális szélhámosnak, folyékonyan beszél franciául, olaszul, németül, görögül és azonkívül határozottan költői véna eszorgedez kékvérű ereiben. Epaminondas álnév alatt igen eredeti költeményeket írt még csak nemrég is több francia folyóiratba, újságba.

De mindennél jobban értette az apró csalásokat, szédelgéseket. Előkelő megjelenése, megnyerő modora nagyban megkönnyítették bűnös üzemeit és a semmittevéshez, tunyassághoz szokott főúr, akinek bejárta már az egész kontinenst, igen jelentékeny tőkét kovácsolt az emberiség jámbor hiszékenységből. Az elmúlt esztendőben Magyarországot tisztelte meg veszedelmes látogatásával és Herkulesfürdőn telepedett meg főúri allüreivel, feltűnést keltő eleganciájával.

A gróf ur ezuttal pórul járt és a magyar hatóság nem respektálva sem előkelő származását, sem istenadta verselő vénáját, becsukta a veszedelmes férfit. Spiridion Cavada ugyanis Herkulesfürdőn és a környékén a forgalomból már kivont amerikai pénznemekkel számos embert csalt meg, jelentékeny összegeket harcolt egybe és ilyformán könnyedén hódolt mágnás passzióinak. A család kiderült és a karánsebesi kir. törvényszék a grófit egy esztendőre börtönre ítélte.

Ma került ez a felletre érdekes ügy a temesvári kir. ítélőtábla büntetőtanácsa elé és a másodbíróság a törvényszék ítéletét helybenhagyta. A vizsgálati fogságból öt hónapot és 16 napot a bíróság kitöltöttnek vett. Spiridion gr. eddig a karánsebesi törvényszék fogházában volt elzárva, de a kényelemmentes rabság megártott egészségének. Mint hipermóderne ember neuraszténias lett, mert hát az ur pokolban, vagy a börtönben is ur marad. Spiridion Cavadat betegségére való tekintettel ma Temesvárra szállították és a kir. törvényszék rabkórházában helyezték el további hat hónapi nyugalomra. A gróf semmiségi panaszt jelentett be a kir. ítélőtábla marasztaló ítélete ellen.

— A német császár kegyelele. Berlinből jelentik: Vilmos császár tegnap Rudolf királyi herceg trónörökös halálának évfordulója alkalmából meglátogatta Szógyény-Marich gróf nagykövetet és egy óra hosszáig maradt nála. A császár ez alkalmából osztrák és magyar tábornoki egyenruhát vett föl.

— József főherceg lázmentes. Budapestről jelentik: József főhercegnek állapotában mára javulás állott be. Reggel kilenc órakor meglátogatták a főherceget Herczel tanár, Korányi báró, Czyzovszky és Hirtenslein Leó dr., akik megállapították, hogy ő fensége teljesen lázmentes. Már negyvennyolc óra óta nem is volt láza. Tegnap délután József főherceg ezt az óhaját fejezte ki, hogy kis leányát szeretné látni. A kis főhercegnőt kivitték a szanatóriumba, ahol másfél órát időzött József főhercegnél.

— A román trónörökös Budapestén. Budapestről jelentik: Ferdinánd román trónörökös ma délután Budapestre érkezett. Az állomáson az államvasutak elnöke és az állomásfőnök fogadta. A trónörökös budapesti látogatása folyamán a budapesti román főkonzulátust látogatta meg, azután pedig a Herczel féle szanatóriumban betegen fekvő József főhercegnél időzött. Este tovább utazott Szófiába.

— Reform a katonatisztek fegyelmi büntetésénél. Katonai körökben hirtelen jár annak, hogy a hadügyminisztériumban a katonatiszti fegyelmi eljárás reformján dolgoznak. A mostani fegyelmi szabályok szerint a felelővő a fegyelmi eljárás során dorgálás után kivül elzárásra, szobafogságra is ítélteti a tisztet. Ez a pont összeütközésben van már ugy katonai, mint társadalmi szempontból a katonatiszti állás fogalmával. Egyetlen hivatásnál sem büntetheti fegyelmi eljárás során a felelővő alantasát szabadságvesztéssel s nincs semmi ok arra, hogy katonatisztekkel ezekben ez lehetséges legyen. Különben is a büntetés esetleges jó hatását teljesen semmivé teszi a kárral, amelyet erkölcsi szempontokból okoz. Ezeket a szempontokat tekintve a hadvezetőség, amidőn eltörli a szabadságvesztést, mint fegyelmi fenyítékot s így a jövőben fegyelmi büntetés csupán a dorgálás fog képezni. Katonatiszti körökben örömmel üdvözlik ezt az újítást.

— A lugosi polgármester. Issekutz Aurél alispán újból felszólította Florescu Döme dr. megválasztott polgármestert, hogy a törvény értelmében tegye le a hivatalos esküt, amit az tegnap megtagadott. Florescu letette az esküt és ezzel a polgármesterválság meg van oldva.

— Horváth diákok magyarellenes tüntetésel. Zágrábról jelentik: Ma este nagy diáktüntetés volt a szabad ég alatt, miután az egyetem bezárták előttük. A rendőrség a gyülekezést bejeltette, mivel a diákok nem akartak engedelmessé válni, közbeleptek és összetűzték. Három diákot megsebesítettek, ötöt letartóztattak. A tüntetők ezután a magyar épület elé akartak vonulni, a rendőrség azonban ezen szándékukat megakadályozta. A késő esti órákban a nyugalom teljesen helyreállott. — Bécsből jelentik: A magyar minisztérium környékén ma egész délelőtt élénk mozgás volt. Gyalogos és lovasrendőrök már korán reggel elzárták a palotához vivő utcákat, mert híre járt, hogy a horvát egyetemi hallgatók tegnap este elhatározták, hogy a horvát országgyűlés föl-osztatása ellen a magyar minisztérium palotája előtt tüntetni fognak. Délelőtt tíz óra után néhány száz horvát diák az egyetemről a magyar minisztérium palotájához vonult, de tüntetés nem volt, mert a rendőrök nem engedték meg nekik, hogy a minisztérium közelébe jussanak.

— Szerelmi dráma a színházi előadás közben. Belgrádból jelentik: Szenzációs szerelmi dráma történt ma az itteni színház nézőterén a darab előadása közben. Egy Miletics nevű festőművész menyasszonyával, Pavlovits Máriaival megjelent a színházban, a festő előadás alatt agyonlőtte menyasszonyát, aki szörnyet halt, azután önmagára fordította revolverét és halálos sebével szállították a kórházba. A két lövés a szűfolt színházban nagy riadalmat okozott, a közönség hanyatt homlok rohant a kijárók felé. A festő tettét féltékenységből követte el, mert egy volt vetélytársát fedezte fel a közönség sorai között, akivel menyasszonya kacérkodott.

— Eladott kávéház. A Szabadságtér és Eötvös-utca sarkán lévő volt „Pótlai kávéház” a mai napon gazdát cserélt. Eddigi tulajdonosa, Láng Ferenc ugyanis eladta a kávéházat Klein Lajos nagyváradi lakosnak, aki holnap átvesszi az üzletet.

— Adományok az Aradi Újságírók Segítő Egyesületének. Alig hogy jóváhagyta a hadügyminiszter az Aradi Újságírók Segítő Egyesületének alapszabályait, s alig hogy ez a társaság humanus célt szolgáló egyesület megkezdte működését, az aradi társadalom vezetői, a gazdasági élet irányítói és a jótékony egyesülések mindenkör készséggel támogató pénzületek sietnek az újságírók segítő egyesületének tiszteletreméltó intencióit elősegíteni és nemcsak adományaikkal lehetővé igyekeznek tenni hogy a toll elbetegesedett szellemi munkása megmeneküljenek a nyomorúságtól. Az Aradi Csanádi Takarékpénztár, amelynek tiszteletre érdemes vezetését az emberi nagy küzdelmek iránt való érzés teljesen áthatja, ezer koronát szavazott meg ma tartott igazgatósági ülésén. Lőndler Aladár aradi fakereskedő cég ma száz koronát küldött az egyesület pénztárosához. Az adományokért az egyesület elnöksége meleg köszönetet mond.

— Halálra gázolt vasuti mérnök. Budapestről jelentik: Ma délután 3 órakor a Podmaniczky- és Váci utca sarkán a közúti villamos vasut egyik kocsija elgázolt egy harminc évesnek látszó úri embert. Mire a mentők megjelentek, addig már elvérzett. A Rókus-kórházba szállították, hol megállapították, hogy Vajda Ferenc 31 éves államvasuti mérnök az illető.

— Történetek a fogházból. Fiuméből jelentik: A susáki alközség fogházából hétfőn, midőn a rabokat a börtönudvarra kísérték, megszökött Manaster Maria rendőri felügyelet alatt álló leány. Mielőtt megszökött, behatolt a fogházor lakásába és ellopotott onnan ruhát, cipőt és ékszert s úgy menekült. A fogházor följelentésére a rendőrség a leányt ma a susáki Jelliasich-terén elfogta. — Berlinből jelentik: A prenzlauer fogházban tegnap este Dahm felügyelő rendes korutját tette, egyszerre megtámadta két ember és revolverből többször rálőtt. Dahm eszméletlenül rogyott össze. A két merénylő menekülni akart, de a felügyelő telessége, aki a lövést hallotta, utánuk vetette magát. Az utcán az emberek valóságos hajóvadászatot rendeztek a két ember ellen, akik egy szabót, aki utjukat akarta állni, agyonlőtték. A merénylőknek, akik valószínűleg betörést terveztek, a süretségben sikerült elmenekülni. Dahmnek állapota nagyon veszedelmes.

— Meggyuladt menyasszony. A napokban Szegedárdon az anyakönyvi hivatalban könnyen végzetessé válható baleset történt. M. R. menyasszony ruhája a hivatalban lévő kályhától meggyuladt, mert a nagy farsangi forgalomban az anyakönyvvezető helyisége zsúfolva volt s az egyik menyasszony a kályha közelében várta a boldogító igen kimondását. A tűz érthető kavarodást keltett, de a jelenlévő népszépe az égő szoknyát hamarosan eloltotta. Így az ijedségen kívül más baj nem történt.

— Merénylét a szerb püspök palotájában. Temesvárról jelentik: Jegyben jár Rakity Pál temesvári legény Matyov szerb püspöki portásnak tizenbétéves leányával. A leány azonban tegnap visszaküldötte a jegygyűrűt, völegényének, mert megtudta, hogy Rakity beteg. A legény nagy bunak éreztette fejét, átmulatott az éjszakát, aztán elhatározta, hogy megöli a leányt. Ma reggel beállított a püspöki palotába és rálőtt a leányra, akit a golyó súlyosan megsebesített. Rakity veszedelmes legény. Három hónappal ezelőtt öngyilkos lett miatta egykori menyasszonya: Haller Antónia. Egy esztendővel ezelőtt pedig Szegeden leszurt egy leányt Letartóztatták.

— Egy aradi villany szerelő halálos balesete. Mandel János, az aradi villanygyár szerelője, a bankuti Rózsamajorban egy megrongált motoroskocsit javított. Munka közben a gép transzmisszió-szalagja elszakadt és a szerencsétlen embert oly erővel fűtötte föbe, hogy agyveleje kilocsent. A vizsgálóbíró ma kiutazott megállapítani, hogy mi idézte elő a balesetet?

— Gyanus halál. Nagykamaráson ma reggel szobájában halva találták Berzák József 23 éves parasztleányt. Miután több gyanus körülmény a halálesetet titokzatosná teszi, az ügyészség megindította a vizsgálatot.

— A szalontai anglus — aradi tolvaj. Nagyszalontán a rendőrség letartóztatott egy feltűnően költséges fiatalembert, akit nem tudtak kihallgatni, mert csak angolul akart beszélni.

— Csak angol tudom, csak angol tudom, — hajtogatta keservesen.

A rendőrök hiába próbálták, egy szót sem tudtak többet kipróbálni belőle. Írást se találtak nála. Nem volt mit tenni, megkértek egy fiatal ügyvédet, beszéljen vele angolul. Az ügyvéd elment a városbázára s faggatni kezdte az anglust, aki nagy szemeket meresztelt s jelekkel mutogatta, hogy ő bizony ezt az angol nyelvet nem érti. A tolmács szégyenkezve távozott el s bizonyos megrendüléssel konstatálta, hogy fityinget sem ér a könyvből szerzett angol tudománya. A felügyelő pedig végiglapozta egy-két esztendő ről a Rendőri Közlönyt és egyszer csak neki-
pirulva ugrott fel az asztala mellől:

— Hozzátok fel azt az anglust!

A rendőrök elővezették cellájából a kitűnő gentlemant, aki prémes bundájában is didegelve lépett a szobába. A felügyelő leültette, cigarettával kínálta, aztán odaállt eléje:

— Hát édes fiam, Miska, megtanultál-e már magyarul?

Édes fiam Miska felugrott ültőhelyéből. Majd lesett az álla.

— Honnan tetszik tudni a nevemet? — kiáltott fel meglepetten.

— Itt van, fiam, a körzőleírásban a személyleírásod.

Az angol most már töredelmesen bevalólt, hogy Kis Mihálynak hívják, többször büntetett, fegyházasított betörő s 1911. október 20-án az aradi minorita templomban elloptott egy órát és megszökött. Azóta bujdosott az országban. Budapesten pénzszette a kincset s most váltotta az utolsó ötven koronát. Nagyszalontán valamelyik bankba, vagy üzletbe akart betörni. A betörőt, miután vallomását jegyzőkönyvbe foglalták, átkísérték az aradi királyi ügyészséghez.

— Születések, halálozások és házasságok. Az aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 31-én a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: Németh Ignác kisbirtokosnak Magdolna nevű leánya. Fűrési Adolf vendéglősnek Manó nevű fia. Zavada János közművesnek István nevű fia. Manc Károly lakatosnak Károly nevű fia. Meghalt: Popovics Dénes 6 hónapos fia. Fazekas István 21 éves kalapos segéd. Flekes Matild 21 napos leány. Cathry Ferencné 49 éves nyug. szinesznő. Özv. Janics Demeterné 80 éves magánzónó. Házasságot kötött: Kovalik János acev. hivataloszolga Zsupán Ilonával. Ivanov Mihály kertész Gunya Milossával.

— Szamosy Elsa nyilatkozata. Kedves Doktor ur! A „Havasi Gyopár Crém“-jét már réggen használom! E kitűnő tolette krém a legelsőrendű és jóval drágább külföldi szereknél sokkal jobb és hatásosabb! Szamosy Elza a m. kir. opera művésznője. 5098

— Leltár előtt rendkívüli árieszállítás legfinomabb készítésekké, muff, ridikülök, finom bőrárak, szép színházi táskák, színházi látcsövek és más árúknak rendkívüli occázios árak Hagedüs Gyula kereskedésében Arad, Andrassy-tér 15. Telefon 506.

— Karácsonyról maradt divatlevélpapírok dobozokban, óriási készlet a Weitzer János-utcában egyesített könyv- és papírkereskedésünkben olcsón árusítatnak. Telefon 517. Ingusz I. és Fia.

— Biró Lajos: Gloria és Kobor Tamás Komédiák (a szerzők e két legkiválóbb újdonsága) 442 és 424 old. tartalommal, nagybetűs nyomással, vászonkötésben 1 kor. 90 fillérjével kaphatók Kerpel I. könyvkereskedésében. 4187

— Páratlan alkalmi bevásárlás. Tulhamozott raktár miatt bevásárlási áron árusítja Weinberger Ferenc ékszerész Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota) remek szép ékszereit, zseboráit és ezüstnemű raktárát. Telefon 439. 6029

— Üzleti könyvek, u. m. straszák, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodai cikkek, mindenféle papíráruk nagy készlete. Az összes könyv- és hangjeggyűjtemények raktáron. Nagyválasztéku könyv- és zenemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsönkönyvtár és zeneműkölcsonzó intézet. Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 385. 4871

— Lux cikkek és alarcok Kerpel Izsónál. 4871

A milliomos leány és a cigány kocsis szerelme.

— A szökevény pár bujdosása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kolozsvár, január 31.

Megirtuk, hogy Rosmann Mórnak, az erdőszentgyörgyi dúsgazdag milliomos bórkereskedőnek Mariska nevű leánya azzal vált nevezetessé, hogy Erdőszentgyörgyön beleszeretett egy odaváló fiatal cigány kocsisba, népszerűen ifj. Váradi Jánosba és a szép szál legény megszökött a szülői háztól a gazdag leánnyal.

A kolozsvári hírlapírók értesültek arról, hogy az érdekes szerelmes pár Kolozsvárt a Boldog-utcában rejtőzött el a nyilvánosság elől. Fellekeresték a szerelmeseiket és beszélgetést folytattak velük.

Egy családügyi épület egyik kicsiny lakásában élnek meghúzódva Rosmann Mariska és ifj. Váradi János, a milliomos kereskedő leánya és a cigány kocsis.

A férfi nyitott ajtót. Váradi János gyanakodva nézett végig az újságírókon és Rosmann Mariska hollétéről nem adott feleletet, de a kezével odabökött a tüzhely felé. A tüzhely előtt a vaságy szélén ült a gazdag leány, aki a cigány kocsist választotta párjának. Rosmann Mariska egy drapp színű nagykendőbe volt beburkolódva. A kendő alatt egy kopottas fekete ruha simult karcsu természetéhez.

Mit akarnak tőlem? — szólt meg riadtan Rosmann Mariska... Megint ki akarnak faggatni, mintha legalább is valami nagy bünt követtem volna el.

Erős köhögés szakította félbe a leányt, aki azután így folytatta:

— Az újságok nagyon tévesen írták meg a mi dolgunkat. Nem egészen úgy volt. Az apám bórkereskedő Erdőszentgyörgyön. Az ő házában nevelkedtem fel s ott történt velünk, a mi történt. Nem igaz, hogy az apám ellenkezik. Csak azért nem egyesik bele a házasságunkba, mert nem akarja megengedni, hogy kikereszelekedjem.

Olyan erős köhögési roham lepte meg a szerencsétlen beteg Rosmann Mariskát, hogy kénytelen volt abbahagyni a beszédet.

A hírlapírók ezután ifj. Váradi Jánoshoz fordultak kérdésekkel. A cigány kocsis nem valami jó szándékkal, de azért megfelelt a kérdésekre. Elmondta, hogy már több mint egy éve szeretik egymást és hogy már egy hathónapos fiúgyermekük is van. Erősen tagadta a szerelmi regényükről megjelent tudósításoknak ama részét, hogy Rosmann Móról első szökésük alkalmával nagyobb pénzösszeget is vittek volna magukkal. Azt azonban nem tudta eltagadni, hogy épen ezért a marosvásárhelyi törvényszéknél bűnügy van elene folyamatban. Mondókáját így fejezte be ifj. Váradi János.

— Mostanig Erdőszentgyörgyön húzódtunk meg az anyámnál. Onnan jöttünk Kolozsvárra. Az asszony ugyan itt meghült s most nagyon köhög, de azért még holnap tovább megyünk.

Most Rosmann Mariska közbeszólt:

— Én valószínűleg kórházba megyek. Nagyon beteg vagyok.

— Nagyon szereti a kocsist? — kockáztatták meg a kérdést, mely egyttal az utolsó is volt. A leány a kérdésre ezt az érdekes és jellemző feleletet adta:

— Hozzá megyek feleségül. Hisz már gyerekek is van.

Az érdekes beszélgetés ezzel véget is ért. A leányt újabb és erős köhögési roham fogta el, mire a cigány hozzálépett s a beteg teremtést szokatlan gyöngédséggel megsimogatta.

MULATSÁGOK

(=) A tanítóházi esztendőnkön este zajlik le a Fehér Keresztben. Az idei bál éva egyik leg-sikerültebb műsoros estélyének ígérkezik. A műsor, a tombola és a minden tanítóházat jellemző fesztelen jókedv vonzó ereje a mulatságnak. Este fél kilenc órákor kezdődik. Jegyek előre válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. A zenét Gyurkovics András szolgáltatta, ő kíséri Ráffy dr. énekét is. A tombolát a nap folyamán díszítik a nagy teremben, ide küldhetők a még érkező tárgyak. A spanyol táncot Vannay Biska járja és nem Vannay Marika, amint ez tévesen íródott.

(=) Az idei farsang legnagyobb álarcosbálja lesz február hó 4-én, vasárnap este 9 órákor a Fehér Kereszt szálloda nagytermében. Az aranyékszerekon kívül újabb meglepetés vár a közönségre. A rendezőség mulattató jelenetekkel gondoskodik arról, hogy az estély minél kedélyesebb legyen. Aki ott lesz, jól fog mulatni. Hasonló jellegzetű jelmez estély még nem volt Aradon.

(=) A kereskedelmi alkalmazottak bálja. Az előjeléből következtetve oly sikeres lefolyásúnak ígérkezik a kereskedelmi alkalmazottak hangversenyyel egybekötött táncmulatsága, amely Aradváros intelligens közönségének emlékében hosszú időn keresztül fog élni. A hangversenyyel egybekötött táncmulatság február hó 3-án a Központi szálloda nagytermében lesz. A hangverseny kilenc órákor kezdődik s magas színvonalúnak ígérkezik. A hangversenyre szóló belépődíj: személyjegy 2 korona, családjegy 5 korona és karzatjegy 1 korona. Jegyek Müdt és Schrödtr cégnél (Andrassy-tér) és Bárony Andor cégnél (Szabadság tér) válthatók. A bálca vonatkozó minden felvilágosítás Kele Gyula dr. (Kertész dr. ügyvédi iroda) naponta d. u. 3-6 ig nyújt és akik meghívóra igényt tartanak, úgy sziveskedjenek hozzá fordulni.

VIDÉK

Az „Újszentannai Kaszinó-Egylet“ évi rendező közgyűlését január 28-án tartotta. A tisztikar a következőleg alakult meg: Elnök: Vass Dezső, alelnök: Fogassy László, igazgató: Mandl Antal, titkár: Lutz József, pénztárosok: Zombory János, ügyész: Adelmann Géza dr. és könyvtárnok: Uváry Ferenc.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

(Kereskedési táblázat.)

Budapest, január 31.

Készárú.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kínát, vételkedv korlátolt, 10 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

Határidő.

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza 1912. április	11.92—11.93	11.91—11.92
Buza 1912. májusra	11.83—11.83	11.83—11.84
Buza 1912. októberre	11.12—11.13	11.58—11.54
Koss 1912. áprilisra	10.57—10.53	0.00—0.00
Ross 1912. októberre	9.32—9.33	9.35—9.36
Veageri 1912. májusra	8.94—8.95	8.93—8.94
Zab 1912. áprilisra	9.93—9.94	9.97—9.98
Zab 1912. októberre	8.53—8.54	8.58—8.59

Az árak 50 kilónként értendők.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Január 31. —

Magyar aranyjárdék 4 ¹ / ₂	—	—	—	110.—
Magyar koronajárdék 4 ³ / ₄	—	—	—	90 10
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₂	—	—	—	78 60
Magy. földt. term. kötvény 4 ¹ / ₂	—	—	—	91.25
Horvát-szlavon földt. term. kötvény	—	—	—	92.25

NEUMANN M.

uri szabó

és kir. udvari és kamarai szállító

férfi-, fiu- és leánykaruha telepe Arad.

Frack, smocking, redingot és jaquet öltönyök készen és mérték szerint kifogástalan kivitelben.

Magyar nyeresémsorsjegy kölesőn	210
Tízszázab. és azegedi sorsjegy kölesőn	49
Osztrák járadék papírban	50 75
Osztrák járadék esüstbe	94
Osztrák járadék aranyban	14
Osztrák koronajáradék 4%	50 75
1880. évi osztrák államsorsjegy	159
Osztrák-magyar bankrészvény	20
Magyar hitelbank-részvény	858 75
Osztrák hitelintézet részvény	656 50
Osztr.-magy. államvasúti részvény	728 0
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.09
Német birodalmi marka	117.52 1/2
London vista	40.97 1/2
Páris vista	95.52 1/2
30 márkás arany	28.5

APOLLO SZÍNHÁZ

az Andrássy-téri új Lloyd-palotában.
Uramia Magyar Tudományos Színház aradi kiadása
Ma csütörtökön, 1912 február 1-én:

1. Kopenhága madártávlatból. Természet után.
2. Légvárak. Vigjáték. — 3. A hálátlan leleno. Drámai életkép. — 4. Képek északi Walesbel. Természet után.
5. Amikor a szív nem tud választani. Szenzációs dráma Sláger kép.
6. Franci rajong a szép uniformisért. Kacagató.

Az előadások kezdete délután 1/2 6 órától folytatódognak 11-ig tartanak.

Keljárás: Fáboly Előzeneként I. kor. Zártkörű I. kor. I-IV hely 40 fillér, II-IX hely 60 fillér, III-IX hely 40 fillér, IV-IX hely 20 fillér.

Kégyzet kérésnek a nézőtérben kalap nélkül megjelenni: Műsort ingyen kapni a jegyzetőknél.

Saját zenekar.
Rehatár. — Buffet.

Kávéház átadás és átvétel!

Értesitem igen tisztelt vendégeimemet hogy a tulajdonomat képező **Láng-kávéházat f. é. február hó 1-én Klein Lajos urnak átadtam.** Midőn igen tisztelt vendégeimnek és kollegáimnak megköszönöm az irántam tanusított jóindulatukat, kérem, hogy azzal Klein Lajos urat is megtisztelni sziveskedjenek.

Tisztelettel
Láng F.
kávés.

Tisztelettel értesitem Arad város közönségét, hogy **f. év február 1-én a**

Láng-kávéházat

átvettem és azt személyesen tovább fogom vezetni. Több éven át Nagyváradon a népszerű Korona-kávéház tulajdonosa voltam s e téren szerzett bő tapasztalataim alapján biztosíthatom t. vendégeimet a legmesszebbmenő kényelemtől.

Szíves látogatást kér, kiváló tisztelettel

Klein Lajos,

553 a Láng-kávéház tulajdonosa.

A Temesvári Lloyd-Társulat

terményosarnokának hivatalos árjegyzése.
Távirati tudósítás.
(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)
1912. január 31.

Buzs (szokvány-minőség):

75 kilogrammos	10 95 - 11 00
77	11 00 - 11 05
78	11 05 - 11 10
79	11 15 - 11 20

Buzs (Temesvári keresk. ár):

75 kilogrammos	10 85 - 10 90
Rosa	9 35 - 9 45
Arpa	8 90 - 9 00
Zab	8 85 - 8 95
Sengerl	8 35 - 8 40

Kőbányai sertésplac.

Január 30. Magyar elsőrendű: Fialat nehész (páronként 320 kilogrammon feletti súlyban) 132-134 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő súlyban) 136-138 fillér. Közép (páronként 240-280 kigr.) 142-144 fillérig.
Sertéselésztszám: 1912. évi január hó 27. napján volt készlet 19198 drb. — 1912. január hó 28-án felhajtott 110 drb. — 1912. január 29 én elszállított 313 drb. — 1912. jan. 30. napjára maradt készletben 19085 drb.
A hizott sertéselészlet irányzata: lanyha.

Felalós szerkesztő:
Belgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Csütörtök, 1912. február hó 1-én
C) bérlet. C) bérlet.
Leányvásár.
Bredeti operette 3 felvonásban. Írták: Martos Ferenc és Bródy Miksa. Zenéjét szerző: Jakobi Viktor. Karnagy: Tilger Arpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Harrison Jack Várnai Jenő.	Korosmáros Kapitány	Vass Jenő.
Harissonné Beckőné.	Leikész	Csáky F.
Lucy leányuk Dóssy Nusl.	Bessy	Ajtai Odön.
Gr Rottenberg Polgár S.	San	Sz. Rontay B.
Fritz, fia Győző A.	Egy anya	Kulcsá L.
Miggles Tom Husár K.		László Etel.

Kezdete este 1/2 8 órakor.

URANIA

szépségkép színház.
(Károly Elmény-arcos I. szám, Szabadosság-tör mellett.)
Ma csütörtökön, 1912. február 1.

1. Pali hatszoros párbaja. A mozi kedvencének legsikerültebb szerepe.
2. Madame Sans Gêne Szókimondó asszonyosság. Sardou Viktor világhírű színműve.

Előadások é. a 5 órától kezdve este 11 óráig.
Keljárás: I. hely 1 kor., II. hely 80 fillér, III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 30 fillér.
Az előadásra bármikor be lehet menni.

NYILTTÉR.*

Mindennemű

sóshalak

valamint friss

dunai halak

legolexőbban csakis nagyban

kaphatók

Holdengraber Jeremiás-nál
Brassóban.

Dr. Sarkány Ferenc

ügyvédi irodáját
Salacz-utca 1. sz. a.
(Lőcs-ház, II. emelet)

megnyitotta.

Egy nagyon reális vállalkozáshoz
30—40.000 korona tőkével

társ kerestetik.

Ajánlatok a kiadóhivatalba „60%” jellegre. 527

Legujabb divatu
estélyi és alkalmi **cipők**
Valódi amerikai ut-
cai, vadász, sár és
hó cipők.
Valamint a világhírű

SALAMANDER-CIPEK.

Egységárban: 1216
K 16-50 és K 20-50 árban.
Kizárólag

WEINBERGER JÁNOS-NÁL
Arad—Temesvár kaphatók.
Képes árjegyzék díjtalanul.

1850-ben általam alapított és jelenleg is saját vezetésem alatt fevőálló

zongorarakományban

Arad, Deák Ferenc-utca 28. (saját ház) alatt keszenlétben vannak elsőrendű gyárosoktól legújabb modell szerint készült angol és bécsi mechanikával, dupla vaslemezrel ellátott 3 pedálos új és használt

zongorák,

planinok és harmonium, mahagoni, fekete és matt kiállításban és pedig: Bösendorfer, Ehrbar, Stingl, Koch és Korselt, Thék, Lauberger és Gloss Petróf, Huátay, Neuburger, Hoffmann—Czerny, Pattart, Luner, Richter, Fródl, Cramer—Mayer, Ast, Beregszászi, Stelzhammer.

Zongora havi bérlet 10 koronától felfelé. Zongorahangolások szakképzett segédem Ehrbar Henrik ur által eszközöltetnek. Hangolási díj belvárosban 2 korona, külvárosban 3 korona, vidékre meg egyezés szerint. Zongorahangolást, javítást, szíves megrendelésüket kérem címemre küldeni. 415

Krispin József

zongorakereskedő
Arad, Deák Ferenc-u. 28. sz. a.

Ne mulassza el!

mielőtt óra- és ékszer-szükségletét beszeresné
felkeresni vételekény-
szar nélkül

Vogel László

órárás és ékszerész üzletét.
Veszek zálogcédulát,
tört aranyt vagy más
tárgyakra becserelem.

Arad, Weitzer János-u. 6.
Új leányiskola-épület.

Gara Miklós

saját készítményű cipőüzlete
Arad, Hunyadi-u. 3.

Tisztelettel értesitem Arad-város és vidéke n. é. közönségét, hogy a mai kor igényeinek megfelelő legdivatosabb férfi, női és gyermekcipő mintaraktárt rendeztem be saját készítményű cipőkből, hol raktáron tartok a legkényesebb igényeknek is megfelelő árut, rendkívüli olcsó árak mellett. Rendelések 24 óra alatt elkészítetnek. Ortopéd cipőket szak szerűen készítek. Kérem a n. é. közönséget, szíveskedjen meggyőződést szerezni cipőim izléses kiállításáról, jóságáról és olcsóságáról Szíves támogatást kér

Gara Miklós.

Kérem kirakatom megtekintését.

Halló!!

Most érkezett meg
Hamburgon át 600 kgr. valódi
Kinai

császárkeverék

Thea
10 deka 60 krajcár.

Egyedüli lerakat
Németh Imre

cukorka kereskedésében.

Főüzlet:
Forray-utca 2 a. sz.

Fiók üzlet:
Andrássy-tér Központi szálloda mellett.
Telefon 418.

Telefon 410. Telefon 410.

Winkler József

szőlővessző és szőlőtőlvány termelő
Arad, Batthyány-utca 11.

Van szerencsém a t. szőlő-birtokos urak szíves tudomására hozni, hogy ez évi terméséből nagymennyiségű kiváló szép fajtisztá, és gyökérzetű bor és csomogelajú

SZÖLLŐOLTIVÁNY

ugyszintén szőlők pótlására kiválóan alkalmas 1 és 2 éves gyökeres Róparia Portálla szőlővessző kerül eladásra mérsékelt árák mellett. Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál

WINKLER JÓZSEF
ARAD, Batthyány-utca 11. sz.

Kérem a kirakatokat megtekinteni szíveskedjék.

HATÓSÁGILAG ENGEDÉLYEZETT VÉG-

ELADÁS FOLYAMATBAN VAN!

Felkérem a hölgyeket, kik még nem vásároltak az alkalmi vételekből, szíveskedjenek meggyőződni olcsóságaimról. Különösen ajánlom vászon és fehérnemű nagyraktáromat, egész vég finom vászon 6 forint, vékonyszálú 7.50 forint. Kész női ingek, kirakatban látható, igen jó minőség 1.65 frt. ugyanaz madapolán minőség 2.25 forint, és vászonból 2.60 frt. e három fajta mind kézi himzéssel van, csakis nálam kapható, még van vagy 85 darab raktáron.

HOFFMANN SÁNDOR, ARAD
Szinház-épület.

Mindenféle maradékok fél árban.
Szép réz karnis 1.75 forint.
Vitrage réz rud darabja 15 krajcár.

Szőrmeboák és muffok minden elfogadható árban.
Gyermek szőrme sapkák most 1.95

Fekete, tegethófi és divatszínekben.
Costum szövetek pongyola kelmek igen olcsó árban.

Fésülőnő

10 évi gyakorlattal, ajánlja magát intelligens urinókhöz. Elvállalja a mai kornak megfelelő legdivatosabb és legizlésesebb fésüléseket. Ugy szintén kioktat tanulóleányokat

Hoffmanné,

Bercsényi-u. 29. szám.
209

Ősz haj nincs.

Minden haj megkapja eredeti színiét, ha azt naponta egyszer

HAIRREGENERATORRAL

megnedvesítjük.

== Nagy üveg ára 2 korona. ==

Főraktár:

Földes Kelemen

gyógyszertára Aradon.
A üveget ingyen láda és csomagolással bérmentve küld. 1524

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

Arad és vidékén, Arad legnagyobb óra- és ékszertárában

Deutsch Izidor

órák és ékszertár
Weitzer János-utca, Mimerita-palota.

Zálogcédulák

Arany és ezüstneműk, gyémánt és kőművek, tárgyak a legnagyobb árban megvásárolnak vagy más tárgyakra átcsereleltetnek
TELEFON 488. TELEFON 488.

Költözők figyelmébe!

Világos világítási berendezésekkel

szellárókkal

együtt kézzel tisztálthatóak
= mellett szél és szél =

KOCH DANIEL

Világoscsomagoló és tisztáltható berendezésekkel
Arad, Deák Ferenc-u. 42.

Mesés szép lesz az a hölgy aki a **HAJÓS-féle Ibolya Cremet** használja. Az arc bőrt vakító fehérre varázsolja. Eltünteti mindenféle arctisztatlanságot egy csapásra.

Ará egy tégelynek 1 kor., Ibolya hölgypor 1 kor. 20 fill. Ibolya szappan 70 fill.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszerésztárában **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.**

A legkitűnőbb hatású nyálkaoldó **köhögés és rekedtség** elleni szer a **Tussinál cukorka**, ára egy nagy doboznak 60 fillér és a **Tussinál thea** á 1 doboznak 50 fillér. — Kellemes ízénél fogva bárki legszívesebben veszi be.

Ezen rovatban minden szó egy-
mérti beiktatásának ára 4 fillér,
vastagabb betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 151. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételének a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta utjánál történő befizetésével — a csekket vagy a postai pénztárca által — vagy levélbéli úton. Tudakozásnál a hirdetés száma mindenkor közzendő. Levélbéli megkötésnél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, és esetében, válszólólag csatlakozó az apróhirdetések díja a szavak száma szerinti: számított. Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel írt szavak a közönség számára aláhúzással jelölendők. Az apró hirdetések időre fixizálódnak. A hirdetés a kiadóhivatali hivatalos díjazásai megismerésére **HIRDETÉSEK ESTE FEL 6 ÓRAIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

melyeket valamely jellege alatt kérdőnek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert ártottuk semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elismertjük el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

OKTATÁS.

Kitűnő

francia és német nyelvtanár nő órákat ad mérsékelt díjazás mellett. Bővebbet Décsi Géza papírüzletében, Forray-utca. 549

Ha megláztott

ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz féle teát igyék. III-5251

Február 1-én

új gépirási, gyorsírási és könyvvelési tanfolyam veszi kezdetét. Tar-3 hónapig. Beiratkozni az egyes szakaszokra is lehet. Díjlan, biztos állásközvetítés. Jelentkezni lehet Ziffer Sándornál, József főherceg-ut 7. 4904

Ha hull a haja,

használgon magyar haj-perolint Vojtek és Weiszól. III-5251

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

egy elegánsan butorozott, külön bejárattal szobát, esetleg teljes ellátással, villanyvilágítással, azonnalra vagy február 1-re. Részletes ajánlatokat az ár megjelölésével „Garçon” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 406

Két szobas

utcai lakás mellékhelyiségekkel, esetleg magános ház kerestetik 2 személy részére május 1-ére. Ajánlatok „Tisztviselő” jellegre kértenek a kiadóba. 526

Keresek

május 1-ére 3 szobás modern lakást, földszint vagy I-ső emeleten, a főtérhez lehetőleg közel. Ajánlatok „D. Gy.” jellegre a kiadóba küldendők. 574

A világhírű Nachtmann gyógyszerész vegy. prep.

Egészségi gyapot dohányzóknak és ezen gyapottal ellátott eredeti vegy. prep. Antinikotin „Hygea” cig. hűvelyek kaphatók kizárólag

Bauer Gyula

Arad, Minorita palota.

Egyetlen szer tudományosan bebizonyítva nikotin ellen.

1 dohoz 60 fillér. 291 Hőgazdaság.

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

a Weitzer János-utcában főpostával szemben, a jelenlegi „Zenede” helyiség, mely a szerint, amint esetleg irodának, lakásnak, vagy több lakásnak vétetik ki, megfelelőleg átalakítva lesz. 437

Modern utcai lakás

4 szoba, fürdőszoba, cselédszoba május 1-re minden hozzátartozóval, 1 udvari három szoba, előszoba stb. Lujza-utca 3. sz. kiadó. Tudakozódni lehet a ház mesternél. 447

A város központján

4 szobás utcai lakás fürdőszobával, I-ső emeleten, olcsón kiadó. Bővebbet Kell Manó cégnél. 489

4 szobás

modern lakás Kossuth-utca 40. szám. alatt f. évi május 1-ére, esetleg hamarabb kiadó. 511

Lakás.

Kossuth-utca 52. sz. a. épült új házban 1912. május hó 1-től egy földszinti (4. szám) 3 szobás parkettázott lakás fürdőszobával, villany és gázberendezéssel, telefon használatával kiadó. Bővebb felvilágosítást ad Barkó Ferenc, vágóhídi igazgató. Telefon szám 4. 470

Boros Béni-tér

20. számú Laendler-féle bérházakban 3 üzlethelyiség és egy II-od emeleti 2 szobás lakás, konyha és éléskamrával azonnal kiadó. Bővebbet Laendler gőzfűrészt irodája nyújt. 514

Közel a Boros Béni-térhez a Verbőczy-utca 5. szám 2 szobás modern lakás május 1. kiadó. 520

Előszobából

külön bejárattal utcai szoba kiszolgálással kiadó. Wesselényi-utca 15. szám földszint 1. 333

Kiadó lakás.

Batthyány-utca 31. sz. házban egy négyszobás utcai lakás fürdőszobával, villanyvilágítással felszerelve május 1-től kiadó. 529

Lakás kiadó. 550

Illés-utca 38/a. szám, Borona- és Kapa-utca között, új épület, 2 utcai szoba, zárt folyosó, hozzátartozó mellékhelyiségekkel, dísznő-öl, tyukketrec és kerttel április 1-ére kiadó esetleg eladó. Értekezhetni ugyanott, a háztulajdonosnál.

Kiadó lakás.

Lovarda-u. 1. sz. alatt II. emeleten egy 4, 8 és 1 szobás lakás mellékhelyiségekkel, valamint az udvarban lévő raktár és műhelyhelyiség f. évi május hó 1-ére kiadó. Értekezhetni a földszinten. 551

Zsidó templom-épületben

egy három szobából és fürdőszobából álló lakás azonnal kiadó. 552

2 szobás udvari lakás

melyből az egyik szoba külön bejáratú, mellékhelyiségekkel kiadó. Bővebbet Flórián-utca 15. sz. I. em. 432

A poloska

teljes kiirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-5251

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek „Vétel és eladás” rovatát használja

Tökmag

és tökmagolaj kisebb-nagyobb mennyiségben kapható Bontos Lajos olaj-malomtulajdonosnál Nagyszalonta. 471

Divatlevélpapírok

legújabb, legszebb kivitelben dobozonként 8-, 6-, 4- és 2-korona helyett 4-, 2- és 1-koronaért árusítatnak, amíg a készlet tart Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Weitzer-utca. Telefon 517. Helybeli képeslapok darabja 4 és 2 fillér. Képes művészártyák szállított árban. 555

Eladó

egy teljesen használatlan tölgy, modern háló szoba. Bővebbet Ferdinánd-utca 4. Ház mesternél. 413

Női kezek

ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kézfinomítója. III-5251

Üzleti könyvek

és irodaszerek legjutányosabban Pichler Sándornál Szabadság-tér 1. sz. kaphatók. 2551

Jól betanított

patkányfogó kutyát keres megvételre. — Weinberger Menyhért Csermő. 521

Üzleti könyvek,

rajz- és írószerek, diszlevélpapírok legjutányosabban árban. Tolnai Világlapja számonként és bérletben házhoz szállítva. 112.000 kötetes elsőrendű kölcsönkönyvtár, mérsékelt olvasási díj mellett. Ugyes colportör fix fizetéssel felvétetik. Krausz Paulin, könyv- és papírkereskedés, színház-épület. 4481

Eladó

egy gyermekágy és egy függőlámpa hálószobába. Perényi-u. 4.

Arad legrégebb kerékpár-,

varrógépraktára és javító műhelye. Alapított 1891. Hammer Vilmos, villanyműszerész Arad, Szabadság-tér 7. szám. Egyedüli képviselő a világhírű Pfaff varrógépekből, Helikal, Premier, Puch és Vikterla kerékpárokból. Telefon 96. 481

Tea törmelék

finom, zamatos logolesőbban Vojtek és Weisznál. III-5215

Cseplő garnitúra,

8 lóerős, szabad kézből eladó. Cím: özv. Szeredai Jánosné, Arad Gáj Kovács-utca 1. sz. alatt. 515

Menyasszonyi ajándékok

óriási választékban és legolcsóbban beszerezhetők. Tombolatárgyak mélyen szállított árban kaphatók Fischer Mór üveg, porcellán, lámpa és díszműáru üzletében Aradon Andrassy-tér 20. 4801

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-5251

Egy csinos modern ebédlő

berendezés áthelyezés miatt eladó. Bővebbet „Minta-étterem” Deák Ferenc-utca. 478

Gartner Samu

kerékpár- és varrógép raktára Weitzer János-utca 2. szám. Telefon 751.

Új kerékpárok a legjutányosabb áron. — Raktáron tartok 50 darab használt kerékpárt 50 koronától feljebb. — Telefon 751. Kerékpár és varrógép szakaszi javító-műhely.

Jó egészségének

fenntartására használjon mindenképp Kárpáti-féle

epehajtót,

mely a legkiválóbb fájdalom-nélküli gyomorlaxatív hálszer. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 40 fillér. 12 üveg franco K 480. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS
gyógyszerész 478
ARAD, BOROS BÉNI-TÉR.

Csillárok,

Vilamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Alad Péter-utca 2. (H. út mentén)

APRÓ HIRDETÉSEK

folytatása.

ALKALMAZÁST KERES.

Urasági inas
keres állást, csakis nagyobb urasághoz első inasnak. Demeter-utca 107. János inas. 522

KÖLÖNFÉLE.

Ingatlan forgalmi iroda
Aradon, Erzsébet-körút 5. sz. (Klein József házában.) I. em. Telefon 551. Foglalkozik ingatlanok adásvételével. Előnyös kölcsönök szerzésével, meglévők konvertálásával. Nyilvántart a legnagyobb választékban eladó bérpalotákat, családi házakat, egyéb jövedelmező ingatlanokat, üzleteket, stb. Gyár, fakereskedés, téglagyártás s egyéb foglalkozási ágak részére nagyobb területekkel rendelkezik. Telefon és postai megkeresések azonnal elintéztést nyernek. 386

Ha nem jól eszik a hizója, adjon neki Vojtek és Weiss hírneves állat tápporából III-5251

ÜZLETEK.

Kiadó
szokt üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1. sz. a., esetleg azonnal is átvehető. 5182

Eladó üzlet,
régijogokkal, házzal együtt helyben eladó. Bővebbet Körösvölgyi pálinkaraktár, Andrassy-tér 5. 451

Egy jó menetelő
termény- és fűszerüzlet korlátlan italmérséssel szabad kézből eladó. Cim Demeter-utca 107. 522

INGATLAN.

Adásvételi iroda.
Aki házat venni vagy eladni akar, földbirtokot bérelni, kiadni, venni vagy eladni akar, az forduljon bizalommal Tytyán Testvérek ügynökségi irodájához Anlich Lajos-utca 2. sz. Ugyanott ügynők felvétetnek. 454

Aranykéz-utca
11. számú ház szabadkézből eladó. Bővebbet ugyanott a háztulajdonosnál. 7126

Megánház
kerttel, Ilona-u. 4. május elsejére, 400 forintért kiadó. 402

3 katasztrális hold
szőlő szép kólnával és a főúton szép nyári lakkal szabadkézből eladó. Bővebbet Gombos Mózesnél Gyorok Fő-ut 74. sz. 526

I kisebb bérház
és 2-1 emeletes modern bérház, a város központján, azonnal eladó. Tudakozódni lehet Tytyán Testvérek ügynökségi irodájában, Anlich Lajos-utca 2. 548

Lakás!

Erzsébet királyné köruton

(az igazságügyi palota mellett) épült új házban 1, 2, 3, 4, 5 és 7 szobás

modern lakások,

műhely és raktárnak alkalmas pincék

garçon lakások május 1-re kiadók.

Felvilágosítást ad József-főherceg-ut 18. szám alatt a házmester. 87

Báli idény alkalmából

ajánlom magam uri és polgári családokhoz

alkalmi fésülésekre

legújabb divat szerint, jutányos áron. Megke- reséseket :-: :-:

Schill Nanetta

Arad, József főherceg-ut 6. I. em. 7. címem :-: alá kérek. :-: 506

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy

réz- és vasbutor gyáramat Aradon, József főherceg-u. II. sz. és Karolina-utcai sarokháza helyzemem át, ahol

réz- és vas-butorokat

a leg egyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben készítek. Rézgyakut, mosdóasztalokat és éjjeli szekrényeket márvánnyal, ruhafogasokat, vasbutorokat, padreny ágyszékeket és kocsiszékeket, gyermekágyat és gyermekkosztát, kerti berendezéseket, tűzmentes pénzszekrényeket, faredőnyöket és rolettákat önműködő hengerekkel, rugók és rugós árakat a legolcsóbb áron. Vidéki megrendéseket is pontosan teljesítek. A n. é. közönség becses pártfogását kérve maradtam tisztelttel

GARAI KÁROLY
RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA
ARADON
JÓZSEF-FŐHERCEG-ÚT 11.
TELEFON 847

Szalkai Arminné

himző és fehérneművállalata

Arad, Weitzer János-u. 13.

Női, férfi és gyermek kelen- gyék készítése rövid idő alatt, legfinomabb hozzávalókkal, első- rendű kivitelben készülnek. 4091
Színes és fehér himzések ugyszintén fehérnemű varrások első árban készülnek.

Alkalmi ajándéknak nagyon alkalmas finom vászon zseb- kendők, slingelt vagy aszurozott szél- lel, himzett sarkokkal tetszés szerinti monogrammal 80 krajcárért kapható. Óriási választék.

FOGAK

és fogsorok, aranyhidak és koró- nák ideálisan szépen, rágásra kitűnőek, készülnek

HALMOS

fogtechnikai műtermében Asztalos Sándor-utca 10. sz. sz. (Szabadság- tér és Asztalos Sándor-utca sarok,

Dr. Keppich

orvos ur házában.) Telefon sz. 638. 4771

Köszönetnyilvánítás.

Üzletemet, mely tíz év óta az aradi piacon fennáll, február 1-én üzletvezetőm: Lengyel Géza urnak átadtam. Nem mulaszthatom el ez alkalommal ugy az igen tisztelt építész uraknak, mint a n. é. közönség azon nagybecsült bizalmáért és támogatásért, melylyel ezen idő alatt boldogult férjemet és alólirottat szerencsétlettek. köszönetet mondani, egyben kérem ezen bizalommal utódomat is megajándékozni. Arad, 1912. évi február hó 1-én. —Kiváló tisztalettel **Mártonfy Viktorné.**

Mártonfy Viktor jó hírnek örvendő

épület- és diszmű-bádogos üzletét

átvettem s azt a nevem alatt tovább vezetem. Ezen üzletnek éveken át munka- vezetője voltam, miért is főtörekvésem oda fog irányulni, hogy az igen tisztelt vevő- és rendelő közönséget a leg- nagyobb szaktudásommal kielégítsem. — Szives pártfogást kér kiváló tisztalettel:

Lengyel Géza épület- és diszmű- bádogos Arad, Boros Béni-tér 2.

Ernyő, fűző, egyenes- tartó és haskötő kü- lönlegességek készítője

Varga D. Dani
Arad, Andrassy-t. 20
[Telefon 808. szám.] 1247

Csak a
minőség

6681

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA
kaucsuk-cipősarok

A higienikus
Palmakaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

Molnár Antal

Épület- és bútoreasztalos

Arad, Kápolna-u. 3. sz. (saját ház.)

Felvállalja minden e szakba
vágó munkák készítését, úgy mint
modern lak- és boltberendezé-
seket, portál és épületmunkákat
a legmegbízhatóbb kivitelben, a
legolcsóbb árért.

Kész bútorok legolcsóbb beszer-
zési forrása.

Szíves pártfogást kér kész szol-
gálatnál 3951

Molnár Antal,

Épület és műbútoreasztalos

Jóerkölcsű fiú tanulóinak felvételét.

Ajánlunk elsőrendű minőségben házhoz szállítva Magyar és Porosz

Szalon kőszentet
Sziléziai és kokszt, pirszenet
Porosz

háztartások és ipari célokra, darabos

rostált bükkfa szentet

kétszer mosott finom és durvaszemű

Kovács kőszentet
csomagolt Retorta faszentet.

Városi és megyei telefon 139. szám.

Kneffel Károly és Fia

szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

5728

Telefon
szám 23.

Telefon
szám 23.

Ujj János

cement-ipartelepe, Kisjenő-Erdő-
hegy és Nagyzerinden (Arad m.)

Készít betoncsöveket, kövező lapo-
kat, műmárvány terazzo és mo-
zaik lapokat, oszlopokat, lépcsőket,
pallókat, cserepet, téglát, vasbeté-
tes kutgyűrűket, kályha-alátéteket
tetszés szerinti hosszúságu itató
vályukat stb.

Ezen ipartelep költségvetéseket
és terveket, vasbetétes beton-
hidakra és járdák betonozására
is készít. 5841

Vas- rézbutor, sodronybetét gyár.

Ajánljuk a n. é. közönség-
nek saját gyártmányunkat

vas- és rézbutorokban
a legjobb kivitelben.

Sodronybetétek vas és fakerettel, minden méretben,
a legerősebb kivitelben kaphatók.

Elvállalunk mindennemű javításokat és vasbutor festéseket.

GYÁRHELYISÉG: ÜZLETHELYISÉG:
AULICH LAJOS-UTCA 14. JÓZSEF FŐHERCEG-UT 7.
TELEFON: 423. szám. TELEFON: 184. szám.

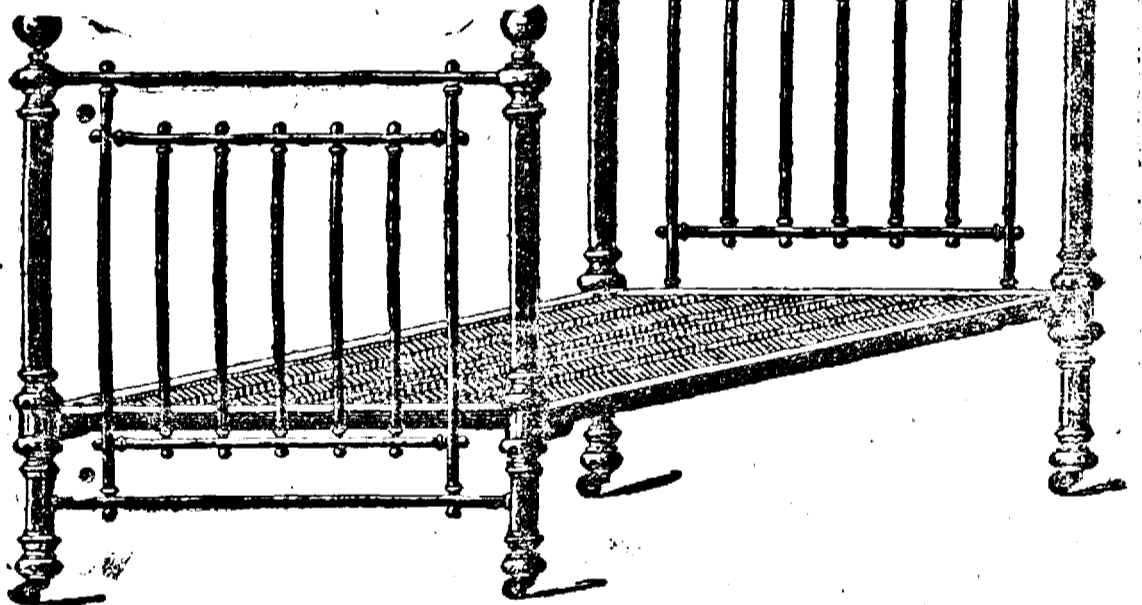
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.

Szíves megrendeléseket kér tisztelettel:

Fleischer Testvérek

ugyanott jó házból való TANONCOK
a lakatos és fényező műhelybe fize-
téssel felvételnek. 5191

Alapított 1893-ik
évben

Külön ke Lengye-osztály.

Versenyen kívüli olcsó árak.

Taft selyem jupon darabja 5 frt 80

Changan Taft jupon 4 frt 50

Moire selyem jupon ... 3 frt 90

Herveth-fűző,

legújabb facon, egyedül nálunk kap-
ható, darabja ... 3 frt 50

Asztalneműekben

alkalmi vétel — melyre
a nagyérdemű közönség b. figyelmét
felhívjuk.

Kész fehérneműkben
a legegyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vitelig óriási raktárt
tartunk.

Női chifon ing ... 1 frt 40

King vászonból kézi
himzéssel ... 1 frt 75

Madapolanból, mosott
chifon ... 2 frt 60

Valódi szepességi tö-
rülköző ducetje ... 4 frt 25

Alsó lepedő varrás nélkül
darabja ... 1 frt 40

Alkalmi vétel

nagy szőnyegekben, csekély szépség-
hibával.

Saját készítményű pap-
lanok, cloth-caschmir és selyemből
állandó raktár.

Ujabbban érkezett
vászonmaradék.

Pamuth-vászon, rendes forgalmi
ára 45 kr., most 33 krajcár.

Rumburgi és irlandi,
rendes forgalmi ára 1 forint, most
70-75 krajcár.

ROSENBLÜH H. ÉS TÁRSA

DIVAT- ÉS KELENGYEÁRUHÁZA ARADON.

Kérjen ke Lengye-árjegyzéket.

Valódi schweier himzések.

Valódi schweier himzések.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság XXII-ik rendes közgyűlését

1912. évi február hó 17-ik napján d. u. 5 órakor
Aradon, saját székházában fogja megtartani.

Tárgysorozat:

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és választmány és a felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1911. évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Két igazgatósági tag és a felügyelő-bizottság választása.
4. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok 3., 72., 88., 92. és 93-ik és a nyugdíjszabályzat 4-ik §-ának megváltoztatására vonatkozólag.
5. Az igazgatóságnak adandó felhatalmazás a cégbiróság által netalán kivánt alapszabálymódosításoknak saját hatáskörében leendő elintézése iránt.
6. Esetleges indítványok.

Ezen közgyűlésre a t. c. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a közgyűlést megelőző nap délelőtt 12 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál **Makón, Pécskán és Nagyszentmiklóson** még le nem járt szelvényeivel együtt letéttetett.
Aradon, 1912. január 31-én.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár
részvénytársaság igazgatósága.

516

Aradmegyei Takarékpénztár.

Meghívás.

Az „Aradmegyei Takarékpénztár“

t. részvényeseit

a folyó évi február hó 18-án, délelőtt 10 órakor

az intézet helyiségében tartandó

41-ik évi rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Az évi jelentés, az 1911. évi mérleg és a felügyelő-bizottság jelentésének előterjesztése, határozat a tiszta nyereség felosztása felett, valamint a felmentvények megadása.
2. a) egy igazgatósági tag megválasztása 1 évre,
b) 15 választmányi tag megválasztása 2 évre.
3. Az igazgatóság bejelentése, hogy a részvénytőke-felemelés kellő jegyzés és befizetéssel biztosítva van.
4. A t. részvényesek esetleges indítványai.

A t. részvényeseket, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkérjük, hogy részvényeiket folyó évi február hó 17-én délután 5 óráig az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókpénztárainál **Battonyán és Eleken** nyugta ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint a nyereség felosztásra vonatkozó igazgatósági javaslat a t. részvényeseknek a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet helyiségében betekinthető.

Arad, 1912. január 27.

Az Aradmegyei Takarékpénztár
igazgatósága.

Aradi Első Takarékpénztár.

Aláírási felhívás.

Az aradi első takarékpénztár 1912. évi január hó 21-én tartott 71-ik rendes évi közgyűlése elhatározta, hogy alaptőkéje 3400 darab 1912. évi január hó 1-től fogva osztalékra jogosult 1000 korona névértékű új részvény kibocsájtása által 6.800.000 koronáról 10.200.000 koronára felemeltessék és hogy ezek az új részvények a jelenlegi részvénybirtokosoknak átvételére felajánltassanak.

E határozat alapján a **részvénybirtokosoknak** a fent említett 3400 darab részvényt következő feltételek mellett átvételre felajánljuk:

1. A kibocsájtandó új részvényekre a **részvényesek** tarthatnak igényt, még pedig akképen, hogy minden lebélyegzés végett bemutatandó két régi részvény alapján egy új részvényre, egy régi részvény alapján pedig egy fél részvénynek megfelelő részvény-utalványra gyakorolható az elővételi jog.

2. A részvények, melyek alapján az elővételi jog gyakoroltatik, az intézetnél **bemutatandók** és azon körülmény, hogy az illető részvény alapján az elővételi jog érvényesített, a **részvény lebélyegzése által** (Elővételi jog gyakorolva 1912.) állapittatik meg.

3. Az elővételi jog 1912. évi január hó 22-től kezdve 1912. évi február hó 5-ig bezárólag érvényesítendő. Azon részvényes, ki elővételi jogát e határidő alatt és az említett módon nem gyakorolja, elveszti e jogot.

4. Az átvételi árfolyam 1800 kcronában állapittatik meg.

5. A befizetések következő határidőkben teljesítendőek:

1912. február 5-ig az elővételi jog gyakorlása alkalmával 600 korona és 7 korona 50 fillér fokozatos bélyegilleték,

1912. március 5-ig 600 korona,

1912. április 5-ig 600 korona és ezen összegeknek 1912. évi január hó 1-től járó 6% kamatai.

A részvény-utalványokra a fenti összegek fele fizetendő.

A befizetések a kitűzött határidők előtt is teljesíthetők, ellenben minden az esedékesség napján nem teljesített befizetés után 6% késedelmi kamattal fizetendő.

6. Az egyes befizetések ideiglenes elismervényeire igazoltatnak. Az ideiglenes elismervények számai, melyekre az összes befizetések 1912. május 10-ig nem teljesítettek, egyik helybeli lapban háromszor közzétetnek. — 1912. május 31-én túl a késedelmes fizető elveszti az elővételi és előjegyzési jog gyakorlásával szerzett jogait és a már teljesített befizetések iránti igényeit, ez utóbbiak a külön tartalékalap javára fordítatnak s az igazgatóság jogosított az ezeknek megfelelő részvényeket szabad kézből értékesíteni.

Épügy jogosított az igazgatóság azon részvényeket is szabad kézből értékesíteni, melyekre az elővételi jog nem gyakoroltatott. A befolyandó többletösszeg a külön tartalékalap javára fordítandó. 34

7. Valamennyi részlet, valamint a kamatok és fokozatos bélyegilleték lefizetése után az ideiglenes elismervények az igazgatóság által megállapítandó időben új részvényekkel, illetőleg részvény-utalványokkal cseréltetnek fel.

8. Az új részvények és részvény-utalványok birtokosai 1912. évi január hó 1-től kezdve az üzleteredményben, valamint a részvényeseket megillető összes jogokban a régi részvényesekkel egyenlően részt vesznek.

9. A részvény-utalványokra eső osztalék kifizetése a részvény-utalvány felmutatása és lebélyegzése ellenében fog teljesített. Két részvény-utalvány bármikor egy új részvényre cserélhető fel.

Arad, 1912. évi január 22-én!

**Az Aradi Első Takarékpénztár
Igazgatósága.**